

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

Навчально-науковий інститут публічного управління та адміністрування

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

кафедра публічного управління та адміністрування

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри публічного
управління та адміністрування

_____ О.Н. Євтушенко

“ _____ ” _____ 20__ року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти

магістр

(ступінь вищої освіти)

на тему:

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ НАДАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПОСЛУГ

Керівник:

к. п. н., доцент

Кузнецова Олена Анатоліївна

(вчене звання, науковий ступінь, П.І.Б.)

Рецензент:

Старший викладач

Верба Світлана Миколаївна

(посада, вчене звання, науковий ступінь, П.І.Б.)

Виконав:

студент VI курсу групи 636 МЗ

Мекерова Наталія Володимирівна

(П.І.Б.)

Спеціальності:

281 «Публічне управління та
адміністрування»

(шифр і назва спеціальності)

ОПП:

«Державна служба»

Миколаїв – 2024 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1.	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ.....	7
1.1. Сутність та значення інноваційних технологій у діяльності поліції.....	7
1.2. Нормативно-правове та організаційне забезпечення впровадження інноваційних технологій у діяльності поліції.....	15
1.3. Зарубіжний досвід застосування інноваційних технологій у правоохоронній сфері.....	23
Висновки до першого розділу.....	31
РОЗДІЛ 2	
АНАЛІЗ ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЯКІСТЬ НАДАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПОСЛУГ.....	32
2.1. Функції, повноваження та права поліції в Україні.....	32
2.2. Оцінка сучасного стану використання інноваційних технологій в діяльності поліції в Україні.....	49
2.3. Вплив інноваційних технологій на оперативність, безпеку та ефективність поліцейських послуг.....	59
Висновки до другого розділу.....	69
РОЗДІЛ 3	
ВДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПОСЛУГ ЗА ДОПОМОГОЮ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	70
3.1. Новітні інноваційні технології у діяльності поліції.....	70
3.2. Інтеграція інноваційних технологій у роботу поліції	77
3.3. Напрями вдосконалення підготовки поліцейських кадрів у сфері роботи з новітніми технологіями.....	83
Висновки до третього розділу.....	87

ВИСНОВКИ.....	89
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	92
ДОДАТКИ.....	102

ВСТУП

Актуальність теми визначається тим, що сучасні виклики безпеки вимагають від правоохоронних органів оперативного реагування, високої ефективності та прозорості діяльності. Глобалізація, зростання рівня урбанізації, швидкі технологічні зміни і нові форми злочинності диктують необхідність адаптації поліцейської роботи до сучасних умов. Інноваційні технології стають ключовим інструментом, що дозволяє підвищувати якість виконання завдань та вдосконалювати взаємодію з громадянами. Інтеграція сучасних рішень у поліцейську діяльність сприяє зміцненню довіри громадськості та покращенню сприйняття правоохоронних органів.

Застосування інноваційних підходів у роботі поліції не лише оптимізує її внутрішні процеси, але й дозволяє ефективно реагувати на загрози, пов'язані з тероризмом, кіберзлочинністю та іншими складними формами правопорушень. Технології також дозволяють більш точно прогнозувати ризики, знижувати рівень злочинності та забезпечувати громадський порядок. Системний підхід до впровадження інноваційних рішень забезпечує підвищення ефективності роботи правоохоронців, знижує витрати ресурсів і сприяє створенню безпечного середовища для громадян. З огляду на сучасні реалії війни в Україні, використання інновацій стає не лише перевагою, а й необхідністю для виконання завдань правоохоронними органами на високому рівні.

Науково-теоретичною основою магістерської роботи є праці вітчизняних науковців, які досліджують теоретичні та практичні аспекти сучасної правоохоронної діяльності. Зокрема, в роботі використано напрацювання Брусакова В.Б., Волуйко О.М., Бурлак О.В., Дуфенюк О.М., Марка О.І., Копитка М.І., Маркова В.В., Швеця Д.В., Татунька Є.В., Макарової О.П., Зінченка Д.А., Сидоренка В.М., Джафарової О.В., Висоцького М.О. Дослідження охоплюють питання впровадження інноваційних технологій у поліцейську діяльність, підвищення її

ефективності, адаптації правоохоронних органів до глобальних викликів, а також використання цифрових інструментів для забезпечення громадської безпеки. Також у роботі було використано нормативно-правові акти, які регулюють діяльність поліції в Україні. Особливу увагу приділено аналізу Закону України «Про Національну поліцію».

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є аналіз впровадження інноваційних технологій у діяльність поліції, оцінка їх впливу на якість надання поліцейських послуг, а також розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення професійної підготовки поліцейських у контексті сучасних викликів.

Для досягнення мети визначено такі **завдання**:

- розкрити сутність і значення інноваційних технологій у діяльності поліції та їх вплив на якість поліцейських послуг;
- дослідити зарубіжний досвід впровадження інноваційних технологій у правоохоронній сфері;
- оцінити сучасний стан використання інноваційних технологій у діяльності поліції України;
- проаналізувати вплив інноваційних технологій на оперативність, безпеку та ефективність надання поліцейських послуг;
- розглянути новітні інноваційні технології та процес їх інтеграції у роботу правоохоронних органів;

Об'єктом дослідження є процеси впровадження інноваційних технологій у діяльність поліції.

Предметом дослідження є впровадження інноваційних технологій у діяльності поліції та їх вплив на якість надання поліцейських послуг.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження складає сукупність загальнонаукових методів наукового пізнання (логічний, правової, історико-функціональний та системно-структурний).

Наукова новизна одержаних результатів визначається актуальністю обраної теми та комплексним підходом до її дослідження, що враховує

сучасні виклики, перед якими стоїть поліція України:

сформульовано науково обґрунтовані рекомендації щодо інтеграції новітніх інноваційних технологій у практичну діяльність поліції України;

розглянуто шляхи реалізації концепції підготовки поліцейських кадрів для роботи з інноваційними технологіями в умовах сучасних викликів;

набули подальшого розвитку підходи до адаптації зарубіжного досвіду застосування інноваційних технологій у правоохоронній діяльності для умов України.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблені рекомендації можуть бути використані для впровадження інноваційних технологій у діяльність поліції, що підвищить оперативність, безпеку та ефективність роботи правоохоронних органів.

Структура магістерської роботи обумовлена метою, завданнями і логікою дослідження і складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку літератури. До тексту додано список використаних джерел (85 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 105 сторінок, з яких обсяг основного тексту – 88 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦІЇ

1.1. Сутність та значення інноваційних технологій у діяльності поліції

В умовах війни, що триває в Україні, країна переживає складний і надзвичайно напружений час, коли забезпечення прав і свобод громадян стає особливо складним завданням. Саме зараз час впровадження інноваційних технологій у діяльність поліції набуває вирішального значення для підвищення ефективності та оперативності правоохоронної діяльності. Сучасні технології не лише допомагають виявляти потенційні загрози та оперативно на них реагувати, але й сприяють захисту прав людини, забезпечуючи високий рівень безпеки.

Поняття «інноваційні технології» поєднує дві основні складові – «технологію» та «інновацію». Термін «інновація» (від англ. *innovation*) означає «нововведення» або «новаторство», і в загальному використовується для позначення новації або впровадження чогось нового, що приносить реальну ефективність та суспільну цінність. Однак не кожне нововведення можна вважати інновацією, таким вважається лише те, яке після впровадження забезпечує значний ефект або покращення [43].

У таблиці 1.1 наведено аналіз, що розкриває різні визначення поняття «інновації» за трактуванням вітчизняних науковців. Найбільш повним, на наш погляд, є визначення, запропоноване Лавровою Ю.В. Вона характеризує інновації як кінцевий результат інноваційної діяльності, представлений у формі нового або вдосконаленого продукту чи технологічного процесу. Такий продукт або процес наділений якісними перевагами в застосуванні на етапах проєктування, виробництва, збуту і практичного використання, а

також приносить суспільну користь і підвищену ефективність у діяльності [34].

Таблиця 1.1

Підходи до трактування сутності поняття «інновація»

Вчений	Визначення
Закон України «Про інноваційну діяльність», ст. 14	Інновації – нові (впроваджені) або вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція чи послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого типу, що суттєво покращують структуру та якість виробничих процесів або соціальної сфери[48]
Лаврова Ю.В.	Інновації представляють собою результат інноваційної діяльності, який виявляється у вигляді нового або вдосконаленого продукту чи технологічного процесу, що має переваги щодо ефективності при проектуванні, виробництві, реалізації та використанні. Такий результат застосовується на практиці та приносить користь суспільству [34]
Сумець О.М., Ігнатова Є. М.	Інновація – це комплексний процес, що поєднує суспільні, технічні та економічні аспекти, в результаті якого через впровадження нових ідей та винаходів створюються вдосконалені вироби, технології та рішення. Вихід цих продуктів на ринок може спричинити збільшення прибутку та додаткову економічну вигоду [68]
Копитко М.І.	Інновація – це результат впровадження нововведень, який набуває реального втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту, технологічного процесу чи підходу. Вона реалізується на ринку або в практичній діяльності, а також може полягати у нових методах надання соціальних послуг, що сприяють підвищенню ефективності та якості [32]
Полегенька М.А.	Інновація – ідея, продукт або технологія, які були впроваджені у масове виробництво та представлені на ринку, і які споживачі сприймають як абсолютно нові або такі, що мають унікальні характеристики [43]
Марков В. В.	Інновація – це кінцевий результат творчої або креативної діяльності, втілений у вигляді нового або вдосконаленого товару, технологічного процесу чи нового підходу до надання послуг, який виведено на ринок [38]
Волуйко О.М., Бурлак О.В.	Інновації – процес, орієнтований на розробку та впровадження нової наукової або іншої ідеї до етапу комерційного застосування та її інтеграції в економічну діяльність [8]
Татунько Є. В., Макарова О. П.	Інновації – процес, що надає ресурсам нові властивості, що дозволяють їм генерувати матеріальні та інтелектуальні цінності [69]

Джерело: сформовано автором на основі [8; 32; 34; 38; 43; 48; 68; 69]

Отже, інновації – це нові або вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукти, послуги, а також організаційно-технічні рішення

виробничого, адміністративного, комерційного чи іншого характеру, які істотно покращують структуру та якість виробничих або соціальних процесів. Інновації охоплюють широкий спектр новацій, ідей та пропозицій, багато з яких базуються на результатах спеціалізованих наукових досліджень та інженерних розробок. Інновації – це, по суті, соціально-технічний і економічний процес, що через практичне використання ідей та винаходів веде до створення продукції або технологій з покращеними властивостями.

В свою чергу, інноваційні технології – це передові рішення, які впроваджують нові або покращені підходи до процесів, продуктів чи послуг, що сприяють підвищенню ефективності, продуктивності та якості. Такі технології є ключовими рушіями розвитку в багатьох сферах, від промисловості та економіки до медицини, освіти і правоохоронної діяльності [43].

Інноваційні технології включають не лише нові ідеї та підходи, але й засоби, методи й системи, що оптимізують існуючі процеси. Сюди відносяться сучасні апаратні рішення (високотехнологічне обладнання, програмне забезпечення для аналізу даних), так і нематеріальні технології (аналітичні платформи, алгоритми штучного інтелекту), що суттєво змінюють способи організації та управління різними аспектами діяльності, в тому числі й у правоохоронній сфері.

Інноваційні технології у діяльності поліції – це сучасні рішення та методи, спрямовані на оптимізацію поліцейської роботи, підвищення ефективності реагування, вдосконалення процесів розслідування і забезпечення громадської безпеки. Вони включають як матеріальні елементи (нове обладнання, захисні засоби, сучасні транспортні та комунікаційні засоби), так і нематеріальні аспекти (інтелектуальні системи обробки даних, аналітичні платформи, інформаційні мережі), що разом забезпечують адаптивність та інноваційний підхід у правоохоронній діяльності [73].

Поліція кожної сучасної держави працює в умовах постійної адаптації до соціальних змін у конкретних місці й часі. Правоохоронні системи

змушені адаптувати нормативно-правову базу, структури й практики для ефективного реагування на виклики, нові загрози та умови. Інновації стають рушієм розвитку правоохоронних структур, забезпечуючи їх ефективність у боротьбі зі злочинністю[7].

Інноваційні технології— це не лише новітні гаджети, а й пошук передових методів удосконалення сфери послуг та діяльності. Для ефективної роботи поліції необхідна комплексна підтримка: наукова, кадрова, методологічна та фінансова. В умовах глобальної інформатизації ключову роль у цьому відіграє інноваційне забезпечення. Без використання сучасних технологій правоохоронна система не може результативно протидіяти злочинності: для збору, аналізу, оцінки та використання доказів у кримінальних процесах, проведення аналітичних досліджень тощо [8].

Застосування інноваційних технологій дозволяє оптимізувати робочі процеси в поліції, підвищувати безпеку та якість послуг. Вони включають використання автоматизованих систем, інтелектуальних рішень, діджиталізації даних, системи штучного інтелекту, великих даних, Інтернету речей та інших технологічних розробок. Інноваційні технології змінюють підхід до аналізу та управління інформацією, сприяють більш глибокому розумінню потреб клієнтів або громадян і швидкому адаптуванню до нових умов.

Безумовно, питання використання інноваційних технологій у діяльності правоохоронних органів тісно пов'язане з забезпеченням інформаційної безпеки в країні, що є особливо важливим у воєнний час. У ситуації, коли безпека даних стає критично важливою, захист конфіденційної інформації, забезпечення надійної кібербезпеки та запобігання витоку даних набувають першорядного значення. Інноваційні технології, впроваджені в діяльність поліції, сприяють не лише покращенню оперативності та ефективності правоохоронної роботи, але й забезпечують надійний захист інформаційних потоків, що є необхідним для підтримки стабільності в умовах війни.

Інноваційні технології в діяльності поліції можна класифікувати за певними напрямками (рис.1.1.)

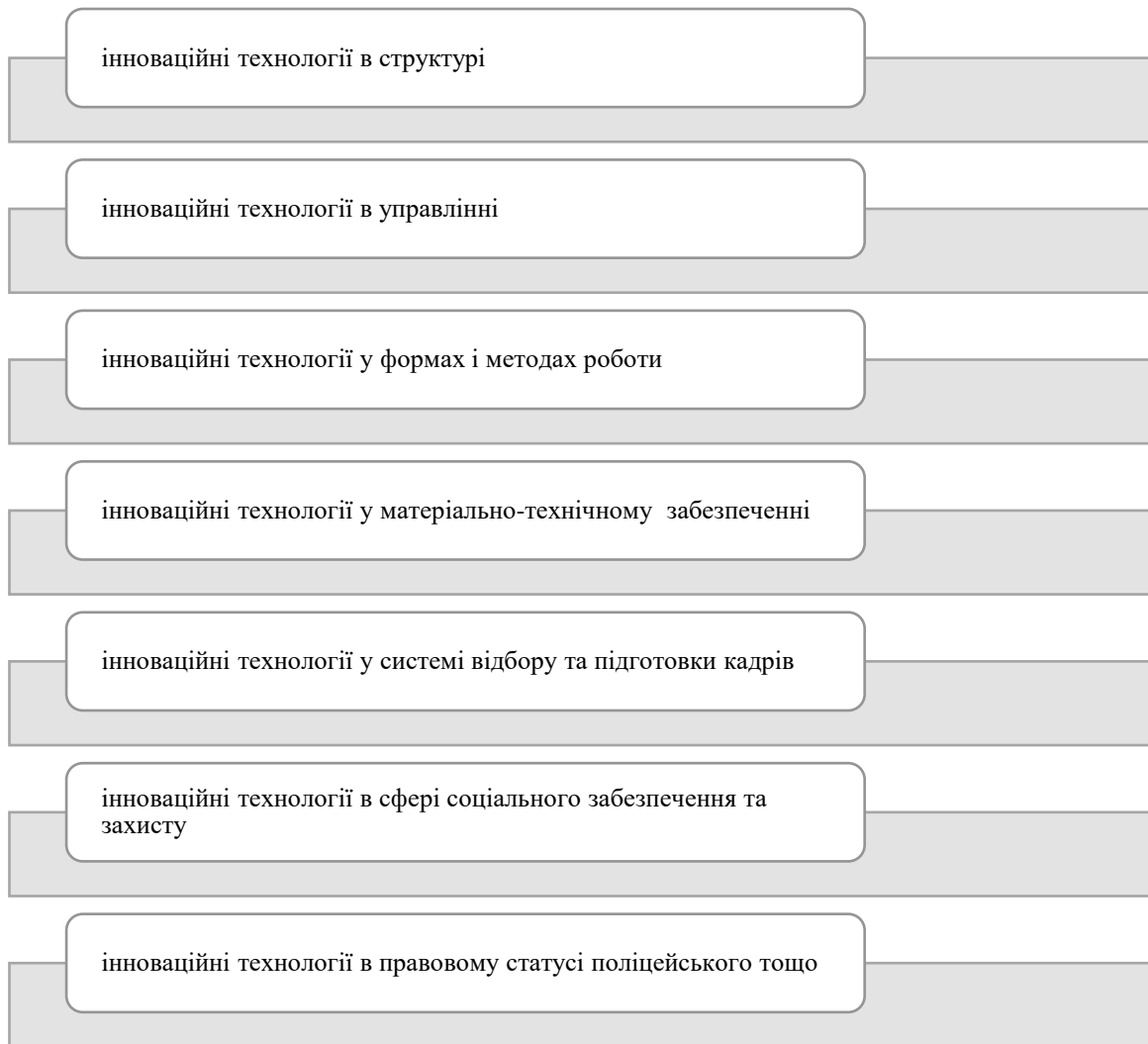

Рис.1.1. Класифікація інноваційних технологій в діяльності поліції

Джерело: сформовано автором на основі [8]

У період воєнних дій інноваційні рішення стають критично важливими для швидкої реакції на загрози та мінімізації потенційних втрат. У повоєнний час технології відіграють значну роль у відновленні правопорядку, реабілітації постраждалих та створенні безпечних умов для відбудови суспільства. Впровадження таких інновацій потребує активної співпраці з міжнародними партнерами, адаптації передових світових розробок до національних реалій та постійного підвищення професійного рівня співробітників поліції.

Впровадження інноваційних технологій у діяльність поліції охоплює різні аспекти – від структурних змін і удосконалення методів управління до нових підходів у відборі кадрів та матеріально-технічному забезпеченні. Така класифікація підкреслює комплексність і багатогранність інноваційних змін, які спрямовані на підвищення ефективності, безпеки та соціальної захищеності як поліцейських, так і суспільства в цілому. У сучасних умовах, зокрема під час війни, ці інновації мають вирішальне значення для адаптації правоохоронної діяльності до нових викликів [19].

Загалом інноваційні технології у діяльності поліції умовно можна поділити на дві основні категорії: матеріальні технології (обладнання та техніка) та нематеріальні технології (програмне забезпечення, інформаційні системи).

Матеріальні технології охоплюють вдосконалений захист поліцейського оснащення, зокрема шоломів, бронежилетів, транспортних засобів і будівель, а також нові види зброї, мобільні засоби контролю масових заворушень, інтегровані комп'ютери в поліцейських автомобілях, біометричні системи ідентифікації підозрюваних і громадян, мобільні центри обробки даних та відеокамери в патрульних машинах.

Нематеріальні технології охоплюють системи аналітики та управління даними, такі як картографування злочинності («гарячі точки») та аналітичні платформи на кшталт COMPSTAT, що сприяють ефективному управлінню ресурсами і зниженню рівня злочинності. Вони також включають удосконалені бази даних для відстеження судимостей, системи обміну інформацією між державними та приватними установами, нові технології моніторингу комунікацій (телефон, електронна пошта, інтернет) для визначених груп або осіб, системи оповіщення про надзвичайні події, як-от бурштинові оповіщення для оперативного реагування на випадки зникнення людей. До даної категорії також належать бази даних для складання профілів потенційно небезпечних осіб, а також системи відстеження місцезнаходження вогнепальної зброї [63].

Впровадження інноваційних технологій у професійну діяльність поліції приносить низку позитивних результатів, серед яких:

- економія ресурсів, особливо людських;
- підвищення ефективності роботи правоохоронців;
- поліпшення якості надання поліцейських послуг;
- збільшення рівня довіри до Національної поліції;
- формування позитивного іміджу поліції в суспільстві.

Активне реформування правоохоронних органів, зокрема поліцейських підрозділів, супроводжується масштабним впровадженням інноваційних технологій у професійну діяльність, що має на меті підвищення її результативності. Поліція будь-якої сучасної держави працює в умовах постійної адаптації до соціальних змін, що відбуваються в конкретному соціокультурному та часовому контексті. Також поліцейські структури змушені оновлювати нормативно-правові основи, внутрішні структури та підходи, щоб адекватно реагувати на нові виклики, загрози й умови [79].

Правоохоронна діяльність завжди була й залишається основою функціонування цивілізованого демократичного суспільства. Кожен етап соціального розвитку невідворотно веде до модернізації правоохоронної сфери, а технологічний прогрес вимагає від поліції нових підходів до виконання щоденних завдань, а також регулярного оновлення методів забезпечення безпеки громадян [1].

Зважаючи на це, поліцейські мають бути психологічно готові до впровадження нових інновацій як у повсякденному житті, так і у професійній сфері. Варто відзначити, що інновації є основою розвитку правоохоронних органів і виступають дієвим інструментом у боротьбі зі злочинністю, підвищують ефективність діяльності поліції, сприяють оперативнішому розкриттю злочинів, поліпшують комунікацію з громадськістю та допомагають адаптуватися до сучасних викликів у сфері безпеки [38].

Життєвий цикл впровадження інноваційних технологій наведено в табл.1.2

Таблиця 1.2

Життєвий цикл впровадження інноваційних технологій

1. Етап зародження нової ідеї	На цьому етапі відбувається виникнення нової концепції, заснованої на фундаментальних дослідженнях, що обґрунтовують доцільність інновації для підвищення ефективності роботи поліції.
2. Етап винаходу	Ідея реалізується в конкретний продукт чи технологію, створюється прототип або проект-зразок, який демонструє можливості нової технології для вирішення актуальних проблем у сфері безпеки та правопорядку.
3. Етап реалізації інновацій	Технологія починає застосовуватися на практиці, проходить перші випробування у реальних умовах з відповідним доопрацюванням та коригуванням. На цьому етапі виявляються сильні і слабкі сторони інновації.
4. Етап розповсюдження інновацій (зрілість)	Відбувається широке впровадження інновації у поліцейські структури на регіональному або національному рівні, технологія адаптується для різних підрозділів і сфер поліцейської діяльності.
5. Етап насичення в конкретній галузі	Технологія стає широко використовуваною, досягає піку своєї актуальності. Її застосування стає стандартом для поліцейських підрозділів, але інновація вже не сприймається як щось нове.
6. Етап спаду (криза, фініш)	Інновація вичерпує свої можливості через зміну зовнішніх умов або появу нових, ефективніших технологій. Поліція поступово замінює застарілі технології новими рішеннями.

Джерело: сформовано автором на основі [7]

Життєвий цикл впровадження інноваційних технологій у діяльність поліції є складним і багатоетапним процесом, який забезпечує адаптацію організації до сучасних викликів у сфері безпеки. На кожному етапі даного циклу – від зародження ідеї до її впровадження та подальшого насичення і можливого спаду – технологія розвивається і вдосконалюється, поки не досягає повного потенціалу.

Ефективне управління цим процесом дозволяє поліції не лише підвищувати ефективність своєї роботи, а й покращувати взаємодію з громадськістю, підвищуючи рівень довіри та безпеки в суспільстві. Впровадження інноваційних рішень також допомагає зменшувати ризики для самих поліцейських, роблячи їхню роботу більш безпечною та передбачуваною. Технології можуть стати потужним інструментом для

підтримки правопорядку, але для цього потрібна ретельна підготовка, постійне вдосконалення навичок персоналу, а також гнучкість у зміні підходів і методів відповідно до нових умов.

Таким чином, застосовуючи термін «інноваційні технології» до діяльності поліції, можна зазначити, що інноваційні технології у їхній роботі передбачають впровадження нових або вдосконалення наявних методів і підходів, що спрямовані на суттєве підвищення якості виконання професійних обов'язків. Інноваційні технології у поліцейській сфері можуть охоплювати різні аспекти професійної діяльності, зокрема відображатися у структурних, управлінських, матеріально-технічних, соціальних, кадрових та інших оновленнях. Впровадження інноваційних технологій є ключовим аспектом у діяльності поліції, спрямованим на підвищення ефективності правоохоронної діяльності. Використання сучасних технологій у роботі поліції сприяє ефективній профілактиці правопорушень, створює умови для запобігання негативним явищам у суспільстві, а також забезпечує передумови для сталого розвитку, політичної та економічної стабільності держави. Особливо, впровадження інноваційних технологій у діяльність поліції є ключовим елементом для захисту прав і свобод громадян у воєнний час.

1.2. Нормативно-правове та організаційне забезпечення впровадження інноваційних технологій у діяльності поліції

Існує ціла низка нормативно-правових актів, які регулюють впровадження інноваційних технологій в діяльність державного сектору України взагалі та правоохоронних органів зокрема, а саме: Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Кримінальний кодекс України, закони України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності

в Україні», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем», «Про авторське право і суміжні права», «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання», а також чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, у сфері науково-технічного співробітництва, інноваційної діяльності, трансферу технологій [28].

Аналіз нормативно-правового та організаційного забезпечення впровадження інноваційних технологій у діяльність поліції України демонструє комплексний підхід, який охоплює основні сфери законодавства.

Основоположними актами є Конституція України, Цивільний та Кримінальний кодекси, які задають базові правові рамки для захисту інновацій, інтелектуальної власності, регулювання державної діяльності та взаємодії з технологіями в правовому полі (рис.1.2)

Конституція України	<ul style="list-style-type: none"> • закріплює головні засади організації держави та суспільства, утворює конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина, конституційний (державний і суспільний) лад
Кримінальний кодекс України	<ul style="list-style-type: none"> • має завданням охорону суспільного ладу України, його політичної і економічної систем, власності, особи, прав і свобод громадян і всього правопорядку від злочинних посягань
Цивільний кодекс України	<ul style="list-style-type: none"> • є кодифікованим нормативним актом (законом) яким регулюються особисті немайнові та майнові відносини (цивільні відносини), учасниками яких є фізичні та юридичні особи, Держава Україна, територіальні громади, іноземні держави та інші суб'єкти публічного права

Рис.1.2 Основоположні акти для захисту інновацій, інтелектуальної власності, регулювання державної діяльності та взаємодії з технологіями

Джерело: сформовано автором на основі [27; 31; 72]

Законами України, що регулюють впровадження інноваційних технологій у діяльності поліції та їх призначення наведено на рис.1.3.

Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»	• визначає правові, економічні, організаційні та фінансові засади державного регулювання діяльності у сфері трансферу технологій, технологічності виробництва продукції, охорони майнових прав на вітчизняні технології та/або їх складові
Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»	• визначає правові та організаційні засади цілісної системи формування та реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки в Україні
Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»	• визначає правові та організаційні засади цілісної системи формування та реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки в Україні
Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу»	• визначає правові, організаційні і фінансові основи експертної діяльності в науково-технічній сфері, а також загальні основи і принципи регулювання суспільних відносин у галузі організації та проведення наукової та науково-технічної експертизи
Закон України «Про Національну поліцію»	• визначає правові засади організації та діяльності Національної поліції України, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції України
Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»	• визначає правові, організаційні та фінансові засади функціонування і розвитку у сфері наукової і науково-технічної діяльності, створює умови для провадження наукової і науково-технічної діяльності, задоволення потреб суспільства і держави у технологічному розвитку шляхом взаємодії освіти, науки, бізнесу та влади
Закон України «Про інноваційну діяльність»	• визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, встановлює форми стимулювання державою інноваційних процесів і спрямований на підтримку розвитку економіки України інноваційним шляхом
Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»	• визначає правові засади захисту прав на винаходи та корисні моделі, а також регулює відносини, що виникають у зв'язку з їх створенням, використанням і захистом
Закон України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання»	• регулює діяльність, пов'язану з державним контролем за міжнародними передачами товарів військового призначення з метою забезпечення захисту національних інтересів України,
Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»	• визначає правові, економічні та організаційні засади формування цілісної системи пріоритетних напрямів інноваційної діяльності та їх реалізації в Україні

Рис.1.3. Закони України, що регулюють впровадження інноваційних технологій у діяльності поліції

Джерело: сформовано автором на основі [46-49; 52-59]

Отже, закони, що регулюють інноваційну діяльність:

- Закон «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» регулює передачу інноваційних технологій, важливу для адаптації та впровадження нових технологічних рішень у державному секторі[52].

- Закон «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» та «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» визначають пріоритети науково-технічного розвитку, сприяють фокусуванню ресурсів на критично важливих для держави напрямках, зокрема у правоохоронній сфері[53].

- Закони «Про наукову і науково-технічну діяльність» та «Про наукову і науково-технічну експертизу» забезпечують правові механізми, що підтримують розвиток інновацій у наукових і технічних дослідженнях, створюючи основу для експертизи нових технологій [57; 58].

Правове забезпечення інтелектуальної власності охоплюють закони:

- «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» і «Про авторське право і суміжні права» - закони важливі для охорони результатів науково-технічної діяльності, що можуть застосовуватися у правоохоронних органах[56].

Законодавство щодо контролю технологій подвійного призначення: закон «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» встановлює регулювання передачі товарів і технологій, які можуть мати як цивільне, так і військове призначення. Для поліції це важливо з погляду використання технологій, що потенційно мають оборонне застосування, але можуть бути задіяні і в правоохоронній діяльності [54].

Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року № 526, визначає основні напрями та цілі стимулювання

інноваційного розвитку України. Документ спрямований на підвищення конкурентоспроможності національної економіки, розвиток науково-технічного потенціалу, підтримку трансферу технологій та створення умов для активної інтеграції України в глобальні інноваційні процеси [50].

Порядок державної реєстрації інноваційних проектів і ведення Державного реєстру інноваційних проектів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2003 року № 1474, встановлює процедуру реєстрації інноваційних проектів в Україні. Документ регламентує критерії відбору, порядок подання та розгляду заявок, а також ведення реєстру, що забезпечує офіційне визнання проектів інноваційними, надаючи їм можливість отримання державної підтримки та сприяючи їх ефективній реалізації [51].

Чинні міжнародні договори України у сфері науково-технічного співробітництва, інноваційної діяльності та трансферу технологій створюють правову базу для міжнародної співпраці, обміну досвідом і впровадження інновацій відповідно до міжнародних стандартів.

Загалом, існуюча нормативно-правова база України охоплює ключові аспекти для впровадження інноваційних технологій у діяльність поліції та інших правоохоронних органів, але подальший розвиток організаційних механізмів і спеціалізованих регламентів для впровадження нових технологій у практику поліції може ще більше посилити ефективність даного процесу.

З огляду на значний вплив інформатизації на суспільне життя, з моменту проголошення державної незалежності України 24 серпня 1991 року було прийнято низку законів та підзаконних актів для регулювання суспільних інформаційних відносин, зокрема в галузі інформатизації. Однак ці нормативні акти не містять конкретної регламентації щодо діяльності та відповідальності окремих державних органів. Відсутність чіткої, ієрархічно побудованої та цілісної системи регулювання призводить до суперечливих тлумачень і проблем у практичному застосуванні норм, так як окремі аспекти

вирішуються у різних нормативних актах фрагментарно і без належної координації [28].

Розпорядженням «Питання реформування органів внутрішніх справ України» Кабінет Міністрів України схвалив розроблені Міністерством внутрішніх справ Стратегію розвитку органів внутрішніх справ та Концепцію першочергових заходів з реформування системи МВС. Відповідно до Концепції передбачається запровадження сучасних технологій у діяльність правоохоронних органів, зокрема: впровадження систем електронного документообігу, автоматизованих інформаційно-пошукових систем, удосконалення електронних баз даних, розширення використання систем відео нагляду для забезпечення правопорядку, встановлення терміналів реєстрації відвідувачів та запровадження системи безготівкової оплати штрафів [29].

Застосування інноваційних технологій у роботі правоохоронних органів безпосередньо пов'язане з питанням інформаційної безпеки держави. Інформаційна безпека України є комплексним та багаторівневим явищем, на стан та перспективи її розвитку впливають як зовнішні, так і внутрішні фактори. До найбільш значущих із них відносяться: глобальна політична ситуація, наявність потенційних загроз ззовні та всередині країни, рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, а також внутрішньополітична ситуація в державі.

Згідно зі Стратегією національної безпеки України, затвердженою Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015, «Національна поліція, як центральний орган виконавчої влади, підпорядкований Міністру внутрішніх справ України, виконуватиме функції в таких сферах, як протидія злочинності, включаючи організовану, та забезпечення громадського порядку» [60].

Організаційне забезпечення впровадження інноваційних технологій у діяльності поліції є важливим аспектом розвитку правоохоронних

органів..Ключові елементи організаційного забезпечення впровадження інновацій наведено на рис 1.4.

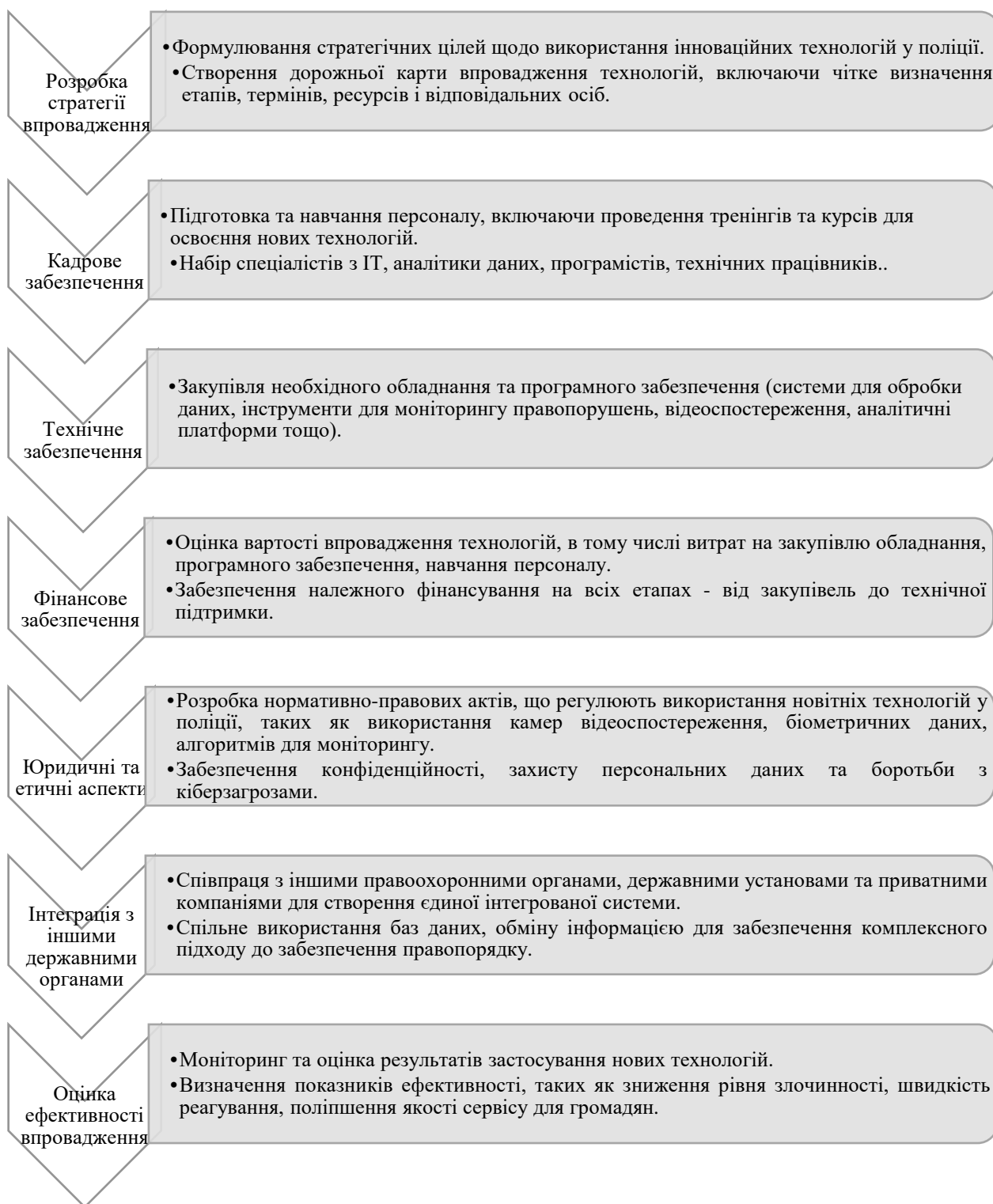

Рис.1.4 Ключові елементи організаційного забезпечення впровадження інноваційних технологій

Джерело: сформовано автором на основі [69]

Інноваційні технології здатні значно підвищити ефективність роботи поліції, забезпечуючи більш швидке реагування, покращену взаємодію з громадськістю та підвищену безпеку, але для успішного впровадження таких технологій необхідно здійснити комплекс заходів, що включають організаційні, кадрові, фінансові та технічні аспекти

Для ефективного впровадження інноваційних технологій у діяльність поліції необхідне чітке організаційне забезпечення, яке включає ретельну підготовку стратегії, кадрову та технічну підтримку, а також дотримання етичних норм і законодавчих вимог.

Таким чином, нормативно-правове та організаційне забезпечення впровадження інноваційних технологій у діяльність поліції є ключовими чинниками, що визначають успішність даного процесу. Нормативно-правова база встановлює правові рамки, в яких можливе застосування нових технологій, забезпечуючи відповідність вимогам законодавства, захист прав громадян, зокрема в аспектах конфіденційності та безпеки даних. Також вона регулює стандарти використання технологій. Організаційне забезпечення, своєю чергою, сприяє ефективному управлінню процесом впровадження технологій: від розробки стратегії та планування ресурсів до підготовки кадрів та координації дій різних підрозділів. Воно також охоплює інфраструктурну та фінансову підтримку, завдяки якій поліцейські підрозділи можуть своєчасно оновлювати та обслуговувати технічні засоби, а також адаптувати процеси до потреб суспільства. Збалансоване нормативно-правове й організаційне забезпечення формує підґрунтя для гнучкого та безпечного впровадження інновацій, що підвищує ефективність діяльності поліції, її здатність швидко реагувати на виклики часу та забезпечувати належний рівень правопорядку і довіри з боку суспільства.

1.3. Зарубіжний досвід застосування інноваційних технологій у правоохоронній сфері

Вивчення зарубіжного досвіду застосування інноваційних технологій у діяльності поліції є актуальним, оскільки воно сприяє вдосконаленню національних методів протидії злочинності та підвищенню ефективності правоохоронної діяльності. З огляду на зарубіжний досвід можна з впевненістю сказати, що нові технології, нові методи та ідеї призвели до значних змін у правоохоронній діяльності.

Аналіз принципів роботи сучасних інформаційних технологій у правоохоронних органах інших країн, зокрема Великої Британії та Литви, надає важливу основу для вдосконалення аналогічних технологій в Україні. Поліція Великої Британії, яка входить до топ-10 найбільш професійних поліцейських структур світу, демонструє високі стандарти використання технологій для забезпечення безпеки та правопорядку [78].

Досвід литовської поліції також заслуговує на увагу, оскільки Литва має спільну з Україною історичну та культурну спадщину, а також схожі пріоритети у сфері безпеки. Інновації в інформаційних технологіях, що активно застосовуються литовськими правоохоронцями, можуть бути адаптовані для потреб української поліції, враховуючи їхню ефективність у боротьбі зі злочинністю та забезпеченні громадського порядку.

У всьому світі технічні фахівці активно працюють над розробкою та вдосконаленням комунікаційних технологій і захищених рішень, зокрема у сфері безпечного зв'язку для правоохоронних органів. В Україні, однак, поліція та спецслужби все ще використовують незахищені канали зв'язку, що створює значні кібербезпекові ризики. Захищений зв'язок є необхідною умовою для запобігання несанкціонованому доступу, такому як прослуховування, перехоплення або підміна інформації, і включає шифрування даних та забезпечення конфіденційності абонентів. У кожній країні вибір системи зв'язку та постачальника здійснюється на державному

рівні. Так, європейським стандартом для правоохоронних органів є система TETRA, тоді як у США, Азії та Франції використовуються інші стандарти [25].

Інноваційні технології, що впроваджуються в роботі поліції по всьому світі, умовно можна поділити на дві основні категорії: матеріальні (упредметнені) та нематеріальні (програмні) рішення. Матеріальні технології охоплюють удосконалення захисного спорядження для поліцейських (шоломи, жилети, поліцейські автомобілі, будівлі), розробку нових видів зброї, компактне та ефективне обладнання для стримування масових заворушень, встановлення комп'ютерів у поліцейських авто, а також проекти на зразок «Проект 54», що забезпечують «вільні руки» патрульного під час керування транспортом. Матеріальні інновації включають біометричну ідентифікацію осіб, мобільні центри обробки даних, а також відеозапис у патрульних автомобілях.

Нематеріальні технології, своєю чергою, зосереджені на інформаційно-аналітичних інструментах. Вони включають картування злочинності (визначення «гарячих точок»), аналіз статистики злочинності (наприклад, COMPSTAT), покращені бази даних судимостей, а також розширені системи обміну інформацією між державними та приватними структурами. Такі технології також охоплюють інструменти для моніторингу комунікацій (телефон, пошта, Інтернет), бурштинове оповіщення (оперативна система сповіщення громадськості про зникнення людини, зазвичай дитини), а також складання списків потенційно небезпечних правопорушників для посиленого нагляду, вони передбачають використання пристроїв для визначення місцезнаходження вогнепальної зброї, що підвищує ефективність поліцейської роботи та загальний рівень безпеки у суспільстві [78].

PoliceNationalComputer (Поліцейський Національний Комп'ютер (PNC) – це центральна інформаційна система поліції Великої Британії, призначена для підтримки розслідувань та обміну інформацією як на національному, так і місцевому рівнях. Система надає правоохоронним органам доступ до

всебічної інформації про осіб, транспортні засоби, зареєстровані злочини та майно. Доступ до даних можливий через захищену мережу, що забезпечує миттєве отримання необхідної інформації на тисячах терміналів по всій країні цілодобово. На сьогодні PNC також включає можливість мобільного доступу для перевірки даних безпосередньо на місці події або розслідування, що підвищує оперативність дій поліції [85].

Система PNC зберігає кримінальні історії всіх осіб, які скоїли злочини в Англії, Уельсі та Шотландії, а також містить дані від інших правоохоронних відомств, таких як Британська Транспортна Поліція. Кримінальні записи, що датуються до 1995 року, потребують конвертації, і цей процес наразі триває, хоча ще не завершений.

Передача даних у PNC здійснюється через стандартний протокол передачі файлів, розроблений для взаємодії між Міністерством внутрішніх справ та Організацією Інформаційних Технологій Поліції (РІТО). Структура інформації в системі включає шість типів записів:

- тип 1 –«Деталі правопорушника»
- тип 2 –«Деталі ходу справи»
- тип 3 –«Деталі правопорушення»
- тип 4 –«Деталі розпорядження суду»
- тип 5 –«Деталі подальшого розгляду»
- тип 6 –«Деталі співучасника» [81].

Спочатку РІТО відповідала за впровадження і розвиток інформаційних технологій у поліції Великої Британії, проте зараз ці функції виконує Міністерство внутрішніх справ.

У 2010 році було запроваджено Поліцейську Національну Базу Даних (PND), яка об'єднує дані з Поліцейського Національного Комп'ютера (PNC) та додаткову інформацію від місцевих поліцейських служб. PND включає так звану «м'яку» інформацію, наприклад, заяви щодо осіб, які не призвели до

арешту, або звернення, передані поліції від інших організацій, таких як школи або соціальні служби [80].

Основною метою Литовської криміналістичної інформаційної системи є забезпечення посадових осіб та установ кримінального правосуддя необхідною інформацією для виконання їхніх обов'язків на національному рівні через надання безперервного доступу до даних. Система складається з кількох баз даних, які підпорядковані різним департаментам. До основних баз відносяться: «Населення Литовської Республіки» (дані про громадян, включаючи посвідчення особи та паспорти), «Транспорт» (реєстрація транспортних засобів), «Вогнепальна зброя» (інформація про зареєстровану зброю та її власників), «Особливо небезпечні особи» (дані про розшукуваних осіб і зниклих безвісти), «Викрадені транспортні засоби», «Вкрадена вогнепальна зброя», «Злочини і злочинці», «Поліцейські превентивні записи» (особи, які схильні до правопорушень), «Номерні об'єкти» (зареєстровані пронумеровані об'єкти), «Адміністративні правопорушення», система автоматизованої ідентифікації відбитків пальців (АДІС), «Пірат-2» та інші. Бази даних функціонують на комп'ютерах із операційною системою UNIX. Процес завантаження, розпізнавання та пошуку інформації здійснюється за допомогою програми ORACLE SQL Forms [83].

Аналіз офіційних вебсайтів поліції країн Західної Європи та Північної Америки демонструє чіткий і зрозумілий меседж: «ми надаємо соціальні послуги і несемо відповідальність за їх якість». Такий підхід до діяльності правоохоронців формує нове сприйняття ролі поліцейських у житті цивільного населення, акцентуючи увагу на сервісному характері їхньої роботи, що також відкриває можливості для об'єктивного оцінювання якості наданих послуг. Особливо важливо, коли правоохоронні органи активно співпрацюють з метою підвищення ефективності своєї діяльності в межах країни [76].

Понад 50 років тому у Сполучених Штатах був заснований Фонд поліції (TheNationalPoliceFoundation) – незалежна, непартійна та

некомерційна організація, що сприяє покращенню роботи правоохоронних органів через застосування інновацій та наукових досягнень. Протягом своєї діяльності Фонд здійснював дослідження, що охоплюють усі аспекти поліцейської діяльності, ставши провідним центром у просуванні та впровадженні найкращих практик та інновацій, оснований на фактичних даних, серед правоохоронних структур.

Сьогодні Фонд поліції активно співпрацює з сотнями правоохоронних органів як у США, так і на міжнародній арені, надаючи дослідження, переклади, навчальні програми, технічну підтримку та допомогу в інтеграції сучасних технологій. Організація є провідним експертом у питаннях безпеки та добробуту поліцейських, охорони громадських служб, відкритих даних, розслідувань та безпекових технологій. Головною метою Фонду є сприяння підвищенню якості поліцейських послуг, що в свою чергу приносить користь як самим співробітникам, так і громадам, яким вони служать, а також сприяє зниженню рівня злочинності.

Однією з ключових ініціатив Фонду є PoliceDataInitiative (PDI), що об'єднує представників правоохоронних органів у спільноту, яка активно працює над підвищенням рівня суспільної безпеки через прозорість, підзвітність та використання відкритих даних. PDI є результатом масштабної роботи, що включає розвиток лідерських навичок у більш ніж 130 поліцейських департаментах. Наразі ці установи оприлюднили понад 200 наборів даних, перетворивши їх на практичні рекомендації. На інтерактивній карті на сайті можна ознайомитися з географією спільноти, де представлені понад 130 поліцейських департаментів і більше 200 відкритих наборів даних. Сайт постійно оновлюється, додаючи нових партнерів і дані.

Користувачі можуть переглядати дані, зібрані поліцейськими департаментами різних штатів, і аналізувати кількісні показники за різними напрямками, такими як вуличні аварії, злочини на ґрунті ненависті, арешти, інциденти в школах та питання безпеки громад. Фонд також надає гайди та посібники з відкритих даних, наприклад, щодо злочинів на ґрунті ненависті, з

інфографікою, прогнозами та аналітичними висновками, доступними для загального користування.

Світові тенденції, що лежать в основі сучасної поліцейської діяльності, значно спрощують можливості забезпечення публічної безпеки і порядку. Вони дозволяють ефективніше використовувати ресурси, сприяючи проактивній роботі поліції. Дані тенденції також забезпечують більшу прозорість у діяльності правоохоронних органів, дозволяючи громаді мати доступ до інформації, що стосується їх роботи, і підвищуючи рівень довіри до поліції. Серед основних напрямків, які підтримують ці зміни, можна виділити розвиток технологій, впровадження відкритих даних, підвищення рівня співпраці між різними державними та приватними установами, а також впровадження нових підходів до аналізу і моніторингу ситуацій в реальному часі [20].

Використання BodyCam (камер на тілі) в роботі поліції сприяє підвищеній прозорості діяльності правоохоронців та зменшує кількість скарг, пов'язаних із застосуванням сили. Пристрої дозволяють фіксувати ситуації під час взаємодії з громадянами, що значно підвищує рівень довіри до поліцейських органів. Проте впровадження таких технологій супроводжується низкою викликів, таких як питання вартості, конфіденційності, зберігання даних, а також проблеми, пов'язані з публічним розкриттям записів і загальною ефективністю даної технології.

Програмне забезпечення для розпізнавання обличчя, таке як NGI, Rekognition, NeoFaceReveal від NEC та FaceFirst, стає все більш ефективним для віддаленого спостереження завдяки своїй зростаючій точності та складності. Однак виникають певні суперечності щодо застосування цих технологій, зокрема щодо потенційних расових упереджень, що можуть впливати на точність результатів. Питання викликають серйозні занепокоєння, що стосуються біометричної конфіденційності. У зв'язку з цим, законодавство щодо біометрії та захисту персональних даних набуває

все більшої актуальності, оскільки технології розпізнавання обличчя стають все більш популярними та широко використовуваними.

GPS-технології активно використовуються правоохоронними органами для швидкого відстеження та визначення місцезнаходження підозрюваних осіб та умовно-достроково звільнених правопорушників. Наприклад, GPS-трекери можуть бути встановлені на транспортні засоби для дистанційного моніторингу їх рухів, а також використовуватися для контролю за рецидивістами. GPS дозволяє ефективно координувати переміщення поліцейських офіцерів та транспортних засобів, включаючи моніторинг їх фізіологічного стану, що допомагає швидше і точніше реагувати на надзвичайні ситуації, забезпечує більш точну інформацію для координації викликів та дозволяє безпечніше і оперативніше направляти поліцейських до місць подій.

Використання робототехніки в діяльності поліції продовжує розвиватися та розширюватися. Наприклад, невеликі роботи у формі танків, оснащені спеціальними датчиками, використовуються для проникнення в зони, де перебування поліцейського небезпечно, і передають аудіо- та відеоінформацію для оцінки ситуації групою, що відповідає за проведення операції. Також, вдосконалені роботи для знешкодження вибухових пристроїв активно підтримують правоохоронців у виконанні ризикованих завдань, що стосуються вибухових матеріалів, знижуючи небезпеку для людського життя та забезпечуючи безпеку під час виконання таких операцій.

Дрони знаходять все більше застосувань у поліцейській діяльності завдяки своїм можливостям у спостереженні. Вони оснащені оптичними, зумуючими та/або тепловізійними камерами, що дозволяє використовувати безпілотні літальні апарати (БПЛА) для різних завдань. Серед основних застосувань – пошуково-рятувальні операції, затримання підозрюваних у разі стрілянини, боротьба з перестрілками між злочинцями, розслідування дорожньо-транспортних пригод, огляд місць подій, а також моніторинг натовпу та візуальне спостереження за ситуацією в реальному часі.

Система ShotSpotter, що використовується в США, складається з мережі датчиків, які виявляють постріли та автоматично передають дані аналітикам для подальшої обробки, що дозволяє миттєво передавати точну інформацію поліції, що дає змогу правоохоронцям швидше реагувати на інциденти та прибути на місце події значно швидше, ніж раніше[85].

Хмарні технології стали важливим елементом забезпечення безпеки, зокрема у сфері правоохоронної діяльності. Пентагон зробив великий крок, інвестувавши 10 мільярдів доларів у свій контракт на хмарну інфраструктуру спільного захисту підприємства (JEDI)[81]. У США ФБР та поліція активно використовують хмарні програми ApprissSafety та Fusus в рамках Центрів контролю злочинності в реальному часі (RTC3), що працюють у хмарах. Технологія Fusus дозволяє різноманітним пристроям, таким як БПЛА, камери відеоспостереження, мобільні телефони та інші пристрої Інтернету речей, збирати та передавати дані про події в реальному часі. Завдяки інтеграції даної інформації в безпечне хмарне середовище, Fusus забезпечує доступ до критичної інформації для поліцейських підрозділів, що сприяє ефективнішому реагуванню на інциденти та забезпеченню публічної безпеки[81].

Програмне забезпечення для управління розслідуваннями та кадровими процесами, таке як CaseJacket, ForensicsCapture, HooYuInvestigate, Omnigo, Cerebral, SceneDoc, HR Acuity та InTime, стає необхідним інструментом для правоохоронних органів. Важливо усвідомити, що використання традиційних методів, таких як електронні таблиці чи запис у блокноті, вже не є ефективним і може призвести до серйозних наслідків, що включає високі витрати на понаднормову працю, збільшений ризик, плинність кадрів через низький моральний дух персоналу та знижену ефективність роботи. Недостатньо кваліфіковані або демотивовані співробітники можуть стати загрозою як для безпеки працівників, так і для громадськості. Впровадження спеціалізованого програмного забезпечення дозволяє не лише знизити

ризика, але й оптимізувати витрати, що сприяє більш ефективному управлінню персоналом та підвищенню загального рівня безпеки [81].

Отже, проведений аналіз сучасних інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій, що використовуються в повному обсязі або частково правоохоронними органами розвинених країн, зокрема США та Європи, вказує на швидкий розвиток та постійне вдосконалення цих технологій.

З урахуванням швидкого розвитку та впровадження інноваційних технологій у діяльність правоохоронних органів, зокрема у боротьбі з організованими формами злочинності, важливим є питання адаптації та інтеграції цих технологій у сучасних умовах, зокрема в умовах війни. У цьому контексті, другий розділ зосереджений на аналізі впливу таких технологій на якість надання поліцейських послуг в Україні, а також розкриває перспективи та можливості для підвищення ефективності правоохоронної діяльності в умовах національної безпеки та збереження громадського порядку.

Висновки до розділу 1

Підсумовуючи теоретичні засади впровадження інноваційних технологій у діяльність поліції, можна зробити висновок, що ці технології є важливим інструментом для підвищення ефективності роботи правоохоронних органів. Вони не тільки сприяють покращенню якості виконання професійних обов'язків, але й дозволяють значно підвищити рівень громадської безпеки, особливо в умовах сучасних викликів, таких як організована злочинність, тероризм і кіберзлочинність. Зарубіжний досвід свідчить про постійний розвиток цих технологій, що підкреслює необхідність їх адаптації до національних умов, зокрема в Україні, для забезпечення ефективної боротьби з актуальними загрозами.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЯКІСТЬ НАДАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПОСЛУГ

2.1. Функції, повноваження та права поліції в Україні

У статті 1 Закону України «Про Національну поліцію» визначено, що Національна поліція України є центральним органом виконавчої влади, завданням якого є служіння суспільству через охорону прав і свобод громадян, протидію злочинності, а також забезпечення громадського порядку і безпеки [46]. Тому, розуміння природи функцій поліції є ключовим для точного визначення їх ролі та позиції в системі органів публічної влади. Аналіз функцій управління має особливу практичну важливість, оскільки вони суттєво впливають на організаційну структуру і повноваження кожного окремого органу виконавчої влади.

Функції поліції є складною та багатовимірною категорією, що відображає її сутність і роль у суспільстві. Вони становлять самостійну категорію, яка визначається їх місцем у системі правових явищ і понятійно-категоріальному апараті юридичної науки. Наукове дослідження функцій поліції вимагає аналізу їх співвідношення з іншими правовими категоріями, визначення характерних ознак та формулювання чіткого визначення даного поняття. Формально-юридичний метод дозволяє розглядати функції поліції як автономне поняття з власними специфічними рисами, що відрізняють його від інших споріднених категорій у праві [30].

В юридичній науці поняття «функції поліції» досліджується досить детально, однак відсутній єдиний підхід до його визначення та ключових характеристик. Аналіз ускладнюється міждисциплінарною природою функцій поліції, які розглядаються не лише як теоретико-правове явище, але й у контексті галузевих особливостей. Наслідком чого стало накопичення

значної кількості наукових праць, спрямованих або на вивчення теоретичних аспектів діяльності поліції, або на практичні питання її правоохоронної функції у різних сферах. У теоретико-правовому вимірі поняття функцій поліції залишається недостатньо структурованим і супроводжується неоднозначностями [26].

Аналізуючи питання функціонального призначення поліції, необхідно зазначити, що в юридичній літературі спостерігається значна різноманітність наукових поглядів на цю тему. Поділяємо думку дослідників, які стверджують, що функціональне призначення будь-якого суспільного чи державного інституту, зокрема поліції, має базовий і визначальний характер. Воно обумовлює роль і значення такого інституту у процесі розвитку та становлення як громадянського суспільства, так і держави. З огляду на це, вивчення особливостей функціонального призначення подібних інститутів чи явищ потребує пріоритетної уваги наукової спільноти. Розуміння закономірностей їх функціонування є важливим підґрунтям для їх вдосконалення та подальшого розвитку.

У юридичній науці поширеним є підхід до визначення функцій поліції через детальне перерахування напрямів її діяльності та аналіз змісту функціонування в межах цих напрямів. Дослідники акцентують увагу на тому, які аспекти правової сфери регулює поліція, у чому полягає їх сутність і якими засобами досягаються поставлені цілі. Такий підхід умовно називають діяльнісним, оскільки він розглядає функції поліції через конкретні напрями роботи, їхню сутність, механізми реалізації та очікувані результати.

Діяльність Національної поліції України є структурованою відповідно до ключових завдань, що визначаються її місією та функціями у суспільстві. Основними напрямками такої діяльності є забезпечення безпеки, підтримання правопорядку та утвердження законності.

Для систематизації її діяльності виділяють чотири основні сфери, які наведені на рисунку 2.1.

Рис.2.1 Діяльність Національної поліції України

Джерело: сформовано автором на основі [46, ст. 2]

Порівняння різних підходів до визначення функцій поліції дозволяє оцінити багатогранність її завдань і сфер впливу. У юридичній науці представлено кілька класифікацій, які відображають сутність функцій поліції з різних ракурсів. Наведені нижче підходи, запропоновані О. С. Проневичем, Д. С. Денисюком і М. Ф. Криштановичем, демонструють як спільні риси, так і унікальні акценти в розподілі функцій, що дозволяє сформулювати ширше розуміння основних напрямів діяльності поліції. Деталізоване порівняння представлено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Порівняння різних підходів до визначення функцій поліції

Автор	Функції
1	2
О. С. Проневич	<ol style="list-style-type: none"> 1. Адміністративна функція 2. Оперативно-розшукова функція 3. Кримінально-процесуальна (слідча) функція 4. Превентивно-соціальна функція 5. Охоронна функція

Продовження таблиці 2.1

1	2
Д. С. Денисюк	<ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна і сервісна; 2. Превентивна і профілактична; 3. Кримінально-процесуальна; 4. Оперативно-розшукова; 5. Дозвільна; 6. Охоронна; 7. Матеріально-технічне забезпечення; 8. Міжнародне співробітництво; 9. Інформативне забезпечення; 10. Науково-методична; 11. Кадрова; 12. Соціально-правовий захист
М. Ф. Криштанович	<ol style="list-style-type: none"> 1. Адміністративна 2. Профілактична (превентивна) 3. Кримінально-процесуальна 4. Оперативно-розшукова 5. Дозвільна 6. Охоронна 7. Сервісна 8. Інформаційного забезпечення 9. Міжнародного співробітництва

Джерело: сформовано автором на основі [61, с. 142-145; 15, с. 115-117; 30, с. 193-194].

Порівнюючи визначення функцій поліції, можна виділити як спільні риси, так і відмінності в підходах О. С. Проневича, Д. С. Денисюка та М. Ф. Криштановича. Спільне в усіх підходах полягає в тому, що всі автори визначають кримінально-процесуальну (слідчу), оперативно-розшукову та охоронну функції як основні. Функції є ключовими в забезпеченні правопорядку та боротьбі з кримінальною діяльністю. Важливе місце також відводиться превентивній (профілактичній) функції, що підкреслює необхідність запобігання правопорушенням ще до їх скоєння.

Відмінності між авторськими підходами виявляються в кількості та специфікації функцій. О. С. Проневич виділяє п'ять основних функцій, зокрема превентивно-соціальну, яка охоплює як запобігання правопорушенням, так і соціальну допомогу. Саме цей підхід більше фокусується на організаційних та соціальних аспектах діяльності поліції. Д.С.Денисюк надає найбільш детальне визначення функцій, виділяючи цілу

низку з 12 функцій, серед яких є такі, як матеріально-технічне забезпечення, науково-методична, кадрова, що значно розширює спектр діяльності поліції за межі виключно правозастосовної роботи. М.Ф.Криштанович також визначає функції поліції, включаючи сервісну функцію, що відображає прагнення поліції надавати допомогу громадянам у кризових ситуаціях. Однак, на відміну від Д. С. Денисюка, він не акцентує увагу на організаційних функціях, таких як кадрова чи матеріально-технічне забезпечення, зосереджуючи увагу на функціях, пов'язаних безпосередньо з забезпеченням правопорядку.

І. В. Фільштейн, аналізуючи положення Закону України «Про Національну поліцію», пропонує поділ функцій на кілька груп. Перша група охоплює протидію злочинності, її профілактику та попередження. Друга зосереджується на забезпеченні порядку й безпеки у суспільстві. Третя стосується безпеки дорожнього руху. Четверта передбачає створення умов для нормального та безпечного функціонування установ, організацій і підприємств [71, с. 215].

Погоджуючись із запропонованою класифікацією, варто зауважити, що автор використовує терміни «громадський порядок» і «громадська безпека», тоді як законодавство наголошує на забезпеченні «публічної безпеки та порядку», що є важливою новелою сучасного правового регулювання. Забезпечення спокою та законності в суспільстві ми розглядаємо як класичні загальні завдання поліції, які зосереджуються на підтримці «публічного порядку». Поняття має широкий зміст і включає низку заходів, які реалізує поліція.

Серед ключових напрямів діяльності можна виділити охорону безпеки та недоторканності осіб (як фізичних, так і юридичних), захист майна (як приватного, так і державного), а також забезпечення дотримання закону у взаємовідносинах між державою й громадянами та між приватними особами. Можна зробити проміжний висновок, що в демократичних суспільствах, які базуються на принципах верховенства права, поліція виконує класичні

завдання. Серед них – запобігання злочинності, боротьба з її проявами, виявлення правопорушень, підтримання громадського спокою, забезпечення дотримання закону, охорона публічного порядку та захист фундаментальних прав людини. Також, поліція надає послуги соціального характеру, які доповнюють її основну діяльність [64, с. 24].

Аналіз Закону України від 2 липня 2015 року № 580-VIII «Про Національну поліцію» [46] та Постанови Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 877 «Про затвердження Положення про Національну поліцію» [45] дозволяє визначити основні функції поліції (рис.2.2.).

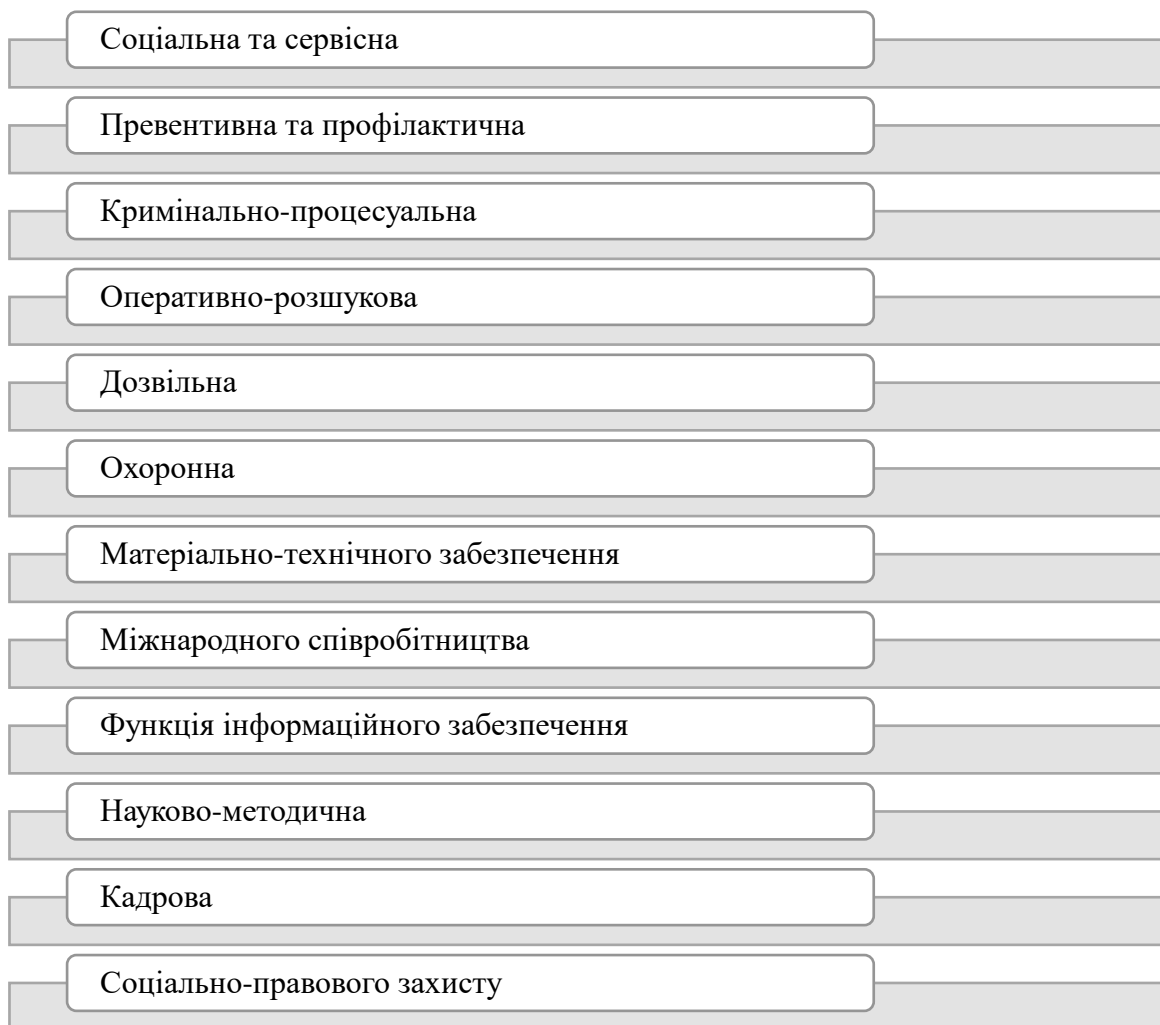

Рис.2.2 Функції Національної поліції України

Джерело: сформовано автором на основі [45; 46]

1. Соціальна та сервісна функція. Поліція, діючи в межах законодавчо визначених повноважень, організовує і виконує заходи, спрямовані на порятунок людей, забезпечення їхньої безпеки та охорону майна у разі стихійних лих, аварій, пожеж, катастроф і ліквідації їх наслідків. Вживаються всі можливі дії для надання невідкладної допомоги, включаючи домедичну та медичну допомогу постраждалим унаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків або особам, які опинилися в небезпечних для життя чи здоров'я ситуаціях. Поліція займається встановленням особи у випадках, коли це ускладнено через стан здоров'я, вік або інші обставини, а також здійснює ідентифікацію невідомих тіл. У межах визначених законом повноважень поліція здійснює контроль за дотриманням нормативних вимог щодо опіки і піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, впроваджує заходи, що запобігають дитячій бездоглядності, правопорушенням серед дітей, а також забезпечує соціальний патронаж дітей, які відбули покарання у вигляді позбавлення волі. Також до компетенції поліції входить запобігання і припинення домашнього насильства, участь у програмах соціальної адаптації для осіб, звільнених із місць позбавлення волі. Забезпечується захист осіб, взятих під охорону, відповідно до закону. У межах своїх повноважень поліція надає соціальну і правову підтримку громадянам, а також сприяє державним органам, підприємствам, установам і організаціям у виконанні покладених на них обов'язків [15].

2. Превентивна та профілактична функція, спрямована на запобігання правопорушенням. Поліція аналізує причини й умови, які сприяють вчиненню кримінальних і адміністративних правопорушень, та вживає необхідних заходів для їх усунення. Здійснюються дії з виявлення таких правопорушень, їх припинення та ліквідації загроз, що можуть виникати для життя та здоров'я людей, а також для громадської безпеки внаслідок вчинених протиправних дій. Відповідно до законодавства, поліція розглядає

справи про адміністративні правопорушення, приймає рішення щодо адміністративних стягнень та забезпечує їх виконання. У межах своїх повноважень здійснюється доставлення осіб, затриманих за підозрою у вчиненні кримінальних правопорушень або за адміністративні проступки, у встановленому законом порядку. Забезпечуються заходи щодо підтримання безпеки та порядку в публічних місцях, таких як вулиці, площі, парки, стадіони, вокзали, аеропорти, порти та інші об'єкти громадського простору. Поліція також виконує завдання із захисту суспільних і державних інтересів, протидії злочинності, виявлення та припинення адміністративних порушень на підприємствах, в установах, організаціях та на об'єктах, що знаходяться під особливою охороною, визначеною Кабінетом Міністрів України. Також здійснюється регулювання дорожнього руху, контроль за дотриманням Правил дорожнього руху, а також перевірка законності експлуатації транспортних засобів на дорогах і вулицях [30].

3. Кримінально-процесуальна функція полягає в здійсненні поліцією досудового розслідування кримінальних правопорушень відповідно до визначеної підслідності. Поліція оперативно реагує на заяви та повідомлення, що стосуються кримінальних і адміністративних правопорушень, а також інших подій. Вона також вживає заходи контролю за місцезнаходженням осіб, яким згідно з законодавством накладається обов'язок носити електронні засоби моніторингу [15].

4. Оперативно-розшукова функція полягає в розшуку осіб, що ухиляються від органів досудового розслідування, слідчих суддів, судів, а також від виконання кримінальних покарань, зникли безвісти або є об'єктами розшуку в інших випадках, визначених законодавством. В межах наданих повноважень поліція організовує та проводить оперативно-розшукову діяльність [15].

5. Дозвільна функція полягає у видачі дозволів на рух певних категорій транспортних засобів відповідно до законодавства. Вона також передбачає надання дозволів та погодження документів, пов'язаних із безпекою

дорожнього руху. Поліція здійснює контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил зберігання та використання зброї, засобів індивідуального захисту, боєприпасів, вибухових матеріалів, а також інших предметів, які підпадають під дозвільну систему. Вона організовує приймання, зберігання та знищення вилученої або знайденої зброї, боєприпасів, вибухових речовин, наркотичних засобів та психотропних речовин відповідно до встановлених норм. Поліція також контролює дотримання вимог радіаційної безпеки в зонах радіоактивного забруднення. У межах своєї компетенції організовує монтаж, ремонт та обслуговування технічних засобів охорони, озброєння, транспорту, зв'язку та інших матеріальних ресурсів, що надані для виконання завдань Національної поліції. Вона відповідає за будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт об'єктів, що належать до її сфери управління, а також за створення належних умов праці. Поліція розробляє пропозиції щодо нормативно-правових актів та технічної документації для забезпечення ефективного технічного регулювання необхідної продукції, організовує технічну експертизу та оцінку якості процесів, пов'язаних з її виготовленням, використанням та утилізацією [61].

6. Охоронна функція реалізується через забезпечення захисту об'єктів, що належать до державної власності, відповідно до визначених законодавством та іншими нормативними актами умов. Поліція бере участь у здійсненні державної охорони, а також забезпечує захист фізичних осіб, об'єктів приватної і комунальної власності на договірних засадах. У межах своїх повноважень виконує технічні заходи охоронного характеру, передбачені чинними правовими нормами [71].

7. Функція матеріально-технічного забезпечення передбачає організацію та реалізацію ресурсного забезпечення діяльності структур Національної поліції, а також підконтрольних їй підприємств, установ і організацій. Поліція забезпечує їх приміщеннями, полігонами, засобами зв'язку, транспортом, озброєнням, спеціальними засобами, паливно-

мастильними матеріалами, одностроєм і іншими необхідними ресурсами для виконання поставлених завдань. У межах наданих законом повноважень здійснюється управління об'єктами державної власності, що перебувають у її віданні. Також забезпечується контроль і реалізація заходів для підтримання протипожежної безпеки в центральному апараті, територіальних підрозділах, підпорядкованих установах та на відповідних територіях [15].

8. Функція міжнародного співробітництва передбачає реалізацію заходів у сфері міжнародних відносин у межах визначених законодавством повноважень. Поліція бере участь у розробці та укладенні міжнародних договорів України, спрямованих на протидію злочинності та вирішення інших питань, що входять до її компетенції, а також забезпечує виконання таких договорів. Вона представляє інтереси України в Міжнародній організації кримінальної поліції (Інтерпол) та Європейському поліцейському офісі (Європол) і забезпечує виконання відповідних зобов'язань. Організовується взаємодія між правоохоронними органами України та Інтерполом, Європолом, а також компетентними органами іноземних держав з питань, що належать до компетенції цих міжнародних організацій. Поліція забезпечує доступ українських правоохоронних органів до інформаційно-телекомунікаційних систем і баз даних Інтерполу та Європолу, а також вносить до них відповідну інформацію. Виконуються запити іноземних правоохоронних органів і міжнародних організацій відповідно до законів України, міжнародних договорів, установчих документів і правил міжнародних поліцейських організацій, членом яких є Україна. Також у межах своїх повноважень поліція звертається до іноземних правоохоронних органів або міжнародних поліцейських організацій із запитом [30].

Організовується прийом і передача осіб, які перебувають під вартою, на державному кордоні або за межами України. Поліція спрямовує своїх представників до міжнародних організацій та іноземних держав для координації співпраці з питань, що належать до її компетенції. Національний персонал з числа працівників поліції бере участь у міжнародних миротворчих

операціях, із забезпеченням оперативного управління та контролю за їхньою діяльністю. Організовується співпраця з міжнародними структурами у сфері миротворчої діяльності [30].

9. Функція інформаційного забезпечення передбачає організацію роботи з інформаційними системами та базами даних, а також підтримання інформаційної інфраструктури поліції. Вона охоплює забезпечення експлуатації та функціонування системи зв'язку Національної поліції, включаючи заходи криптографічного захисту інформації, яка належить державі чи має обмежений доступ відповідно до законодавчих вимог.

У межах інформаційно-аналітичної діяльності поліція формує та підтримує бази даних, що є частиною єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ. Також здійснюється доступ до баз даних МВС та інших державних органів із метою проведення інформаційно-аналітичної та інформаційно-пошукової роботи, а також обробки персональних даних у рамках чинного законодавства. Поліція проводить моніторинг оперативної ситуації в країні, здійснює аналіз, узагальнення результатів, а також оцінює ефективність своєї діяльності. У визначеному законом порядку інформує органи державної влади, місцевого самоврядування та громадськість про реалізацію державної політики у сферах захисту прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави, боротьби зі злочинністю, а також забезпечення публічної безпеки та порядку [71].

11. Науково-методична функція спрямована на розвиток науки та освіти в межах діяльності Національної поліції. Поліція бере участь у визначенні стратегічних напрямів розвитку наукових досліджень і освітніх програм, які стосуються питань її компетенції. Здійснюється організація та проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських, кримінологічних і соціологічних досліджень із подальшим впровадженням отриманих результатів у навчальний процес і практичну роботу. Також забезпечується координація діяльності територіальних і міжрегіональних органів поліції,

включаючи підрозділи. До даної функції входить також організація роботи науково-дослідних установ та організацій, що займаються питаннями забезпечення діяльності Національної поліції [71].

12. Кадрова функція включає заходи, спрямовані на забезпечення органів Національної поліції професійними та компетентними кадрами. Поліція організовує процеси добору, оцінювання та комплектування штатів. Забезпечується проведення службової підготовки, навчання та стажування як поліцейських, так і цивільних працівників. Додатково здійснюється впровадження і підтримка системи психологічного забезпечення, яка сприяє стабільному функціонуванню та ефективній діяльності працівників поліції [61].

12. Функція соціально-правового захисту спрямована на реалізацію гарантій правового і соціального захисту поліцейських, інших працівників Національної поліції та членів їхніх сімей відповідно до законодавства. Поліція забезпечує надання статусу учасника бойових дій поліцейським, державним службовцям і працівникам Національної поліції, а також взаємодіє з державними органами з питань соціального захисту та пенсійного забезпечення згаданих категорій осіб [15].

Отже, функції Національної поліції України визначають ключові напрями її діяльності, спрямовані на виконання покладених завдань. Вони є похідними від завдань і розкривають основний зміст роботи Національної поліції України. Загальну класифікацію функцій можна запропонувати у вигляді двох основних блоків: 1) внутрішньо-організаційні функції та 2) зовнішні функції поліції.

Розглядаючи функції Національної поліції України, стає очевидним, що вони є основою для реалізації її повноважень. Саме через повноваження поліція виконує визначені законом завдання, забезпечуючи правопорядок, безпеку громадян та ефективне реагування на виклики сучасного суспільства. Основні повноваження поліції визначаються Законом України «Про національну поліцію», зокрема статтею 23, охоплюючи різноманітні аспекти

діяльності, спрямовані на забезпечення правопорядку та безпеки [16; 46] (додатки А, Б).

Одним із важливих напрямків роботи є профілактика правопорушень. Поліція здійснює превентивні заходи, які включають інформування громадян про можливі ризики, а також діяльність, спрямовану на попередження злочинів через співпрацю з органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями та іншими державними інститутами.

Професійна діяльність поліції включає також боротьбу з правопорушеннями. Залучаючи спеціалізовані ресурси, органи правопорядку оперативно реагують на злочини, сприяючи швидкому виявленню порушників та розкриттю правопорушень. Водночас, важливим є реєстрування заяв та повідомлень громадян. Оперативна реакція на звернення дозволяє оперативно вжити заходи для захисту прав та свобод людини.

Поліція також бере участь у досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень. Вона проводить збори доказів, допити, здійснює оперативні заходи, необхідні для проведення слідчих дій. Процес має важливе значення для подальших судових розглядів та забезпечення справедливості.

Поліція має повноваження проводити розшукові заходи, аби забезпечити їх затримання або повернення до правопорядку.

У межах адміністративної діяльності поліція може накладати штрафи за порушення норм закону, що включає контроль за виконанням правил дорожнього руху, екологічних норм, вимог охорони праці тощо. Завдяки таким заходам, органи правопорядку сприяють підтримці громадського порядку.

Поліція має право на затримання підозрюваних у правопорушеннях. Вона може обмежити свободу осіб на підставі підозр, що дозволяє проводити необхідні слідчі дії та забезпечувати правову безпеку громадян.

Поліція охороняє публічні заходи, масові скупчення людей, а також запобігає порушенням спокою та правопорядку в громадських місцях.

Що стосується контролю за дорожнім рухом, поліція відповідає за дотримання правил безпеки на дорогах. Вона регулює рух транспорту, перевіряє водіїв на відповідність встановленим нормам і запобігає дорожнім аваріям.

Поліція також виконує функції супроводження транспортних засобів, особливо у випадках перевезення небезпечних вантажів або осіб, які потребують охорони. Повноваження поширюються також на надання дозволів на рух транспортних засобів у специфічних ситуаціях.

Надання первинної медичної допомоги також входить до обов'язків поліції. Вона повинна реагувати на надзвичайні ситуації та надавати першу допомогу до прибуття медичних служб.

Поліція має право встановлювати особи, зокрема під час слідчих дій, що допомагає забезпечити розслідування та виявлення злочинців.

Захист осіб, що перебувають під охороною, також входить до компетенції поліції. Стосується як свідків, так і осіб, які можуть стати об'єктами насильства чи загрози.

Контроль за опікою та піклуванням над дітьми, а також запобігання насильству в сім'ї є важливою частиною роботи поліції. Вона бере на себе функцію захисту прав дітей та забезпечує їхнє благополуччя в сімейних умовах.

Поліція займається охороною об'єктів державної та приватної власності, здійснюючи нагляд за їхнім збереженням та безпекою. Вона має право укладати договори щодо охорони як державних, так і приватних об'єктів.

Контроль за зброєю є важливою частиною роботи поліції. Вона перевіряє збереження та використання зброї, контролюючи її законне обігу. Повноваження включають і зберігання та знищення вилучених або зданих на зберігання одиниць зброї.

Поліція забезпечує моніторинг та дотримання стандартів безпеки в умовах радіаційного забруднення.

Поліція має завдання сприяти підтриманню режиму воєнного або надзвичайного стану. Вона координує дії державних органів у випадках кризових ситуацій, забезпечуючи належну безпеку на території країни.

Завершує перелік повноважень поліції виконання запитів від іноземних правоохоронних органів, що включає міжнародну співпрацю, обмін інформацією та спільне розслідування злочинів, що мають транснаціональний характер [42].

Зміни в законодавстві, які регулюють діяльність Національної поліції України, особливо в умовах воєнного стану, значно вплинули на функціонування органу. Однією з важливих змін стало доповнення статті 8 Закону України «Про Національну поліцію» частиною четвертою. Зміна зазначає, що під час воєнного стану поліція продовжує виконувати свої завдання відповідно до призначення та специфіки діяльності, враховуючи обмеження прав і свобод громадян та правові інтереси юридичних осіб, що визначаються Конституцією України та Законом «Про правовий режим воєнного стану» [47].

Загалом, зміни в законодавстві призвели до значного розширення повноважень поліції в умовах воєнного стану. Рішення, прийняті у цій сфері, дозволяють правоохоронним органам більш ефективно реагувати на нові виклики, пов'язані з безпекою та стабільністю країни під час надзвичайних ситуацій. У відповідь на ці зміни, Національна поліція отримала розширений спектр функцій, які включають:

1. Забезпечення публічної безпеки та порядку, що стало важливим завданням у контексті дії воєнного стану. В умовах воєнного стану, забезпечення спокою на вулицях та в інших публічних місцях є критично важливим.

2. Охорона прав і свобод громадян, а також інтересів суспільства й держави. У воєнний період важливою є не тільки охорона територіальної цілісності, а й забезпечення нормального функціонування державних

інститутів, дотримання законності, зокрема в умовах можливих обмежень прав і свобод.

3. Протидія злочинності. З підвищенням рівня загроз на національному рівні, поліцейські повинні ефективно запобігати та реагувати на злочини, особливо враховуючи можливу активізацію різноманітних правопорушень під час воєнного стану.

4. Надання допомоги громадянам, які опинились у складних ситуаціях через військові дії, економічні труднощі чи інші надзвичайні обставини. Поліція в умовах воєнного стану також активно залучена до підтримки тих, хто потребує термінової соціальної чи медичної допомоги.

Вищенаведені зміни відображають необхідність оперативної адаптації правоохоронних органів до нових викликів, які вимагають від поліції не лише традиційної охорони правопорядку, а й активної участі в забезпеченні безпеки та стабільності на всіх рівнях суспільства.

Права поліції в Україні регулюються Законом України «Про Національну поліцію». Основні права поліцейських спрямовані на забезпечення громадського порядку, безпеки громадян, захисту їхніх прав і свобод [46]. Права поліції в Україні розглянемо в таблиці 2.2

Таблиця 2.2

Права поліції в Україні

Категорія	Права поліції
1	2
Виконання службових обов'язків	<ul style="list-style-type: none"> - вимагати припинення правопорушень; - застосовувати фізичну силу, спеціальні засоби або зброю в межах законодавства; - зупиняти транспортні засоби для перевірки документів; - затримувати осіб, підозрюваних у правопорушеннях; - проводити поверхневий огляд особи та речей; - використовувати нагрудні відеореєстратори.
Сфера адміністративних правопорушень	<ul style="list-style-type: none"> - складати адміністративні протоколи за порушення; - виносити постанови про адміністративне правопорушення; - тимчасово вилучати документи чи речі для з'ясування обставин.

Продовження таблиці 2.2

1	2
Забезпечення громадського порядку	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечувати охорону публічних заходів; - встановлювати тимчасові обмеження (наприклад, на рух транспорту); - евакуювати людей у разі небезпеки.
Інші права	<ul style="list-style-type: none"> - отримувати інформацію від громадян і установ для розслідування; - перевіряти документи у підозрілих осіб; - входити до житла чи іншого приміщення в разі надзвичайної ситуації або злочину (за умови дотримання законодавства).

Джерело: сформовано автором на основі [45; 46]

Права поліції в Україні спрямовані на забезпечення правопорядку, безпеки громадян та захист їхніх прав і свобод. Вони включають можливість застосовувати заходи примусу, затримувати осіб, проводити огляд, зупиняти транспортні засоби, складати адміністративні протоколи та постанови, а також здійснювати дії для охорони громадського порядку. Усі дії поліцейських мають бути законними, обґрунтованими та спрямованими на захист інтересів суспільства, що регламентується Законом України «Про Національну поліцію» [46].

Таким чином, розглянувши функції, повноваження та права поліції в Україні, можна зробити висновок, що Національна поліція України, як центральний орган виконавчої влади, покликана служити суспільству шляхом охорони прав і свобод громадян, протидії злочинності та забезпечення громадського порядку і безпеки. Її діяльність спрямована на ефективне виконання цих завдань у межах закону, що забезпечує баланс між дотриманням прав громадян і реалізацією державних функцій у сфері правопорядку.

2.2. Оцінка сучасного стану використання інноваційних технологій в діяльності поліції в Україні

Оцінка сучасного стану використання інноваційних технологій у діяльності поліції в Україні є важливим питанням, яке безпосередньо впливає на ефективність роботи правоохоронних органів, безпеку громадян і рівень довіри до влади. В Україні, де реформи в сфері безпеки тривають уже кілька років, використання новітніх технологій у діяльності поліції є важливим аспектом адаптації до сучасних викликів, таких як кіберзлочинність, контроль публічного порядку та оптимізація адміністративних послуг. Оцінка сучасного стану застосування інноваційних рішень та технологій у роботі поліції дозволяє визначити успіхи, проблеми та перспективи впровадження цифрових інструментів для підвищення безпеки громадян і ефективності поліцейської служби.

Активне реформування правоохоронних органів, зокрема підрозділів поліції, супроводжується широкомасштабним запровадженням інновацій в професійну діяльність поліції, насамперед, з метою підвищення її ефективності.

Інноваційні технології в діяльності Національної поліції України охоплює наступні напрями:

- зміни у структурі;
- вдосконалення управлінських процесів;
- розвиток форм і методів роботи;
- модернізація матеріально-технічного забезпечення;
- оновлення системи відбору та підготовки кадрів;
- покращення соціального забезпечення та захисту;
- трансформація правового статусу поліцейських тощо.

Трансформації у структурі правоохоронних органів почалися зі скасування міліції та створення поліції. Наразі система органів внутрішніх

справ включає не лише Національну поліцію, але й Державну прикордонну службу, Державну службу з надзвичайних ситуацій, Державну міграційну службу, а також Національну гвардію.

Як зазначає О. Безпалова «поточний етап реформ правоохоронної системи вимагає формування ефективної державної політики в цій сфері та оновлення механізмів» [2].

Для підвищення ефективності виконання завдань поліції впроваджено низку сучасних інноваційних рішень:

- створено єдині Центри координації поліції та інформаційної підтримки в кожній області, що дає змогу централізовано управляти ресурсами, оперативно направляти найближчий наряд поліції, у тому числі з сусідніх районів;

- реалізовано системи керування нарядами із застосуванням планшетів та технологій геопозиціонування;

- запроваджено програмне забезпечення для електронного аналізу, що забезпечує інтелектуальну обробку даних, включно з реальним часом, аналізом динаміки та структури злочинності, прогнозуванням криміногенної ситуації та визначенням превентивних заходів;

- оптимізовано структуру та штати поліцейських підрозділів: зменшено кількість управлінського персоналу та тих, хто виконує допоміжні функції, не пов'язані з підтриманням громадського порядку;

- розроблено нову функціональну структуру штатів, орієнтовану на максимізацію ефективності поліцейських послуг.

Поліція з кожним днем реформується, її робота стає оперативнішою й доступнішою для громадян. Основним завданням правоохоронців залишається оперативне реагування на повідомлення про злочини чи правопорушення, а також превентивні дії для їх запобігання. Задля цього, поряд зі слідчо-оперативними групами, на місцях функціонують групи швидкого реагування поліції. Кожна група швидкого реагування обладнана

планшетом, через який надходять виклики по телефону 102, що дає можливість швидше розкривати злочини.

Також працівники поліції отримують на службові планшети не лише виклики від громадян, але й додаткові завдання від керівництва для реалізації превентивних заходів у межах своєї території обслуговування. Серед таких завдань: попередження правопорушень, підтримання публічної безпеки та порядку, протидія аварійності, а також перевірка осіб, які перебувають на профілактичних обліках. Нова функція дає змогу поліцейським планувати свою роботу на довгострокову перспективу безпосередньо через планшети. Дане нововведення сприяє покращенню взаємодії та інформаційному обміну між підрозділами, а також дозволяє керівництву поліції ефективніше контролювати діяльність поліцейських нарядів [6].

Для покращення взаємодії поліції з громадськістю реалізовано низку заходів, орієнтованих на зміцнення довіри та підвищення якості поліцейських послуг:

- організовуються спільні прийоми громадян, зустрічі з представниками територіальних громад та громадських організацій за участі керівників підрозділів поліції, голів районних державних адміністрацій та місцевих рад;

- проводиться аналіз зворотного зв'язку від населення щодо роботи поліції, а також вивчення проблемних аспектів, пов'язаних із забезпеченням публічної безпеки, а на основі отриманої інформації розробляються заходи для вирішення виявлених проблем і надання населенню якісних поліцейських послуг;

- ініціюється підготовка спільних проєктів поліції та громад, а також створення регіональних програм профілактики злочинності, спрямованих на усунення чинників, що сприяють правопорушенням.

- підрозділи поліції регулярно інформують громади про стан правопорядку на відповідних територіях, інформація доноситься шляхом публічних виступів на сесіях місцевих рад, розміщення матеріалів у засобах

масової інформації, на офіційних вебресурсах та через інші канали комунікації [70].

За сприяння міжнародних партнерів в Україні активно впроваджуються та тестуються різноманітні пілотні проекти в діяльності Національної поліції. Після успішної апробації в окремих територіальних підрозділах та оцінки результатів ефективності, ці ініціативи поширюються на всю територію держави.

Прикладами інновацій у формах і методах роботи поліції є:

1. заснування ситуаційного центру;
2. впровадження відеоаналітики;
3. реалізація програм «Безпечне місто» та «ПОЛіС» (Поліція і Спільнота);
4. проведення експерименту щодо організації підрозділів детективів та інші ініціативи [8].

Одним із перших великих проєктів стало створення ситуаційного центру Національної поліції та розробка моделей обласних ситуаційних центрів. Структура ситуаційного центру НПУ включає чергову частину та відділ ситуаційного аналізу, які розміщуються на одному поверсі. Вся інформація з регіонів надходить до чергової частини. У обласних центрах оператори «102» обробляють звернення громадян, передають їх диспетчерам, які здійснюють направлення нарядів поліції на місце події та контролюють хід виконання завдань. Інформація про значущі події з'являється на моніторах чергової частини практично миттєво. Аналітики обробляють та систематизують дані, після чого передають їх керівництву для ухвалення рішень [67, додаток В].

У відділі аналізу працюють представники різних підрозділів: керівництво поліції, співробітники карного розшуку, департаменту превентивної діяльності, Головного слідчого управління, патрульної поліції, а за потреби – ДСНС та Національної гвардії. Завдяки такій співпраці здійснюється ефективна координація дій усіх залучених сил, проводиться

моніторинг вуличних камер, а аналітики збирають інформацію з медіа та соціальних мереж. У режимі реального часу аналізується ситуація, ухвалюються рішення, здійснюється контроль за виконанням вказівок [67].

Заслуговує на увагу впровадження відеоаналітики, що є спеціалізованим програмним забезпеченням, яке автоматично виявляє потенційні проблеми. Наприклад, у разі залишеної сумки на пероні метро, система здатна сигналізувати про цю небезпеку. Також програмне забезпечення відеоаналітики може виявляти аномальні звуки, такі як вибухи, що не характерні для певної місцевості, своєчасно інформуючи про можливу загрозу.

Система відеоаналітики наразі впроваджується в кількох містах України, зокрема в рамках реалізації програми «Безпечне місто» – єдине інформаційне середовище для забезпечення безпеки в українських громадах, яке включає в себе комплекс інноваційних рішень. Система здійснює відеофіксацію транспортного та пішохідного руху, а також дозволяє проводити моніторинг і управління діяльністю поліції, ДСНС та комунальних служб на місцевому рівні. Проєкт «Безпечне місто» об'єднує архітектурні рішення, апаратні комплекси, програмне забезпечення, канали зв'язку, серверне обладнання та центр моніторингу, або єдиний штаб для прийняття рішень. На сьогодні система автоматично архівує номери автомобілів, здійснює пошук об'єктів за розміром і кольором, а також розпізнає обличчя, що дало змогу за рік знизити рівень злочинності та правопорушень на автошляхах, а також значно збільшити кількість розкритих злочинів, зокрема за гарячими слідами. Відповідні результати підтверджені місцевою владою. Інтелектуальне відеоспостереження стало важливим інструментом для оперативно-розшукової діяльності поліції [3; 66].

Ще одним важливим нововведенням є програма «ПОЛіС» (Поліція і Спільнота), яка є складовою частиною ініціативи «Залучення громадськості до реформ». Нещодавно було впроваджено експеримент щодо створення

інституту детективів – співробітників, які поєднують функції оперативного працівника та слідчого. Такий підрозділ має можливість застосовувати повний спектр повноважень, наданих КПК України, для швидкого та об'єктивного розслідування кримінальних правопорушень. Запровадження інституту детективів дозволяє досягти кількох важливих цілей: оптимізувати підпорядкування між слідчими та оперативними підрозділами, зменшити час, витрачений на налагодження взаємодії між ними, оскільки детективи самостійно виконуватимуть слідчі та розшукові дії без необхідності давати доручення і чекати їх виконання; підвищити ініціативу та відповідальність детективів під час досудового розслідування; збільшити кількість співробітників органів досудового розслідування, що дозволить зменшити навантаження та підвищити якість слідства [44].

З 2018 року в Україні патрульна поліція почала використовувати новітні пристрої TruCam для вимірювання швидкості, оснащені лазерним наведенням. Завдяки такій технології пристрій здатен фіксувати швидкість на відстані до 1200 метрів. TruCam працює без підзарядки до 15 годин і має карту пам'яті, що дозволяє зберігати до 16 тисяч відеофайлів або 40 тисяч фотографій. Пристрій може робити до трьох знімків на секунду [4].

Прилади TruCAM використовуються поліцейськими патрульної поліції разом із системами автоматичної фіксації порушень, що дозволяє забезпечити більш ефективний контроль швидкості транспортних засобів. Оптимальні результати досягаються шляхом поєднання різних методів вимірювання. Місця застосування визначаються на основі аналізу аварійності, зокрема на ділянках із підвищеною небезпекою та у зонах концентрації ДТП, спричинених перевищенням швидкісних обмежень [4].

У регіонах з активними бойовими діями, таких як Донецька та Луганська області, використання пристроїв для контролю швидкості тимчасово призупинено. У Запорізькій, Миколаївській, Сумській, Харківській та Херсонській областях вони застосовуються вибірково, на окремих автомобільних дорогах.

З урахуванням воєнного стану та аналізу аварійної ситуації було внесено корективи до переліку 314 ділянок контролю:

- додано 31 нову ділянку,
- змінено характеристики 11 ділянок,
- видалено 12 ділянок із переліку,
- тимчасово призупинено контроль на 54 ділянках .

Вищезазначені заходи спрямовані на адаптацію системи контролю до умов воєнного часу та підвищення безпеки дорожнього руху [18].

Актуальність інноваційних технологій простежується і в інших аспектах діяльності, зокрема у криміналістичному забезпеченні розслідувань воєнних злочинів, що стає критично важливим для України в умовах збройної агресії. Розглянемо, як сучасні цифрові технології відіграють ключову роль у документуванні доказів і забезпеченні правосуддя.

Сучасна цифрова криміналістика спрямована на пошук, аналіз цифрових слідів, збирання доказової бази у цифровому середовищі. До цифрових доказів належать дані, представлені у бінарному форматі, які мають значення для об'єктивного вирішення справ. В Україні функціонують цифрові платформи для фіксації доказів воєнних злочинів, зокрема:

- eyeWitnessstoAtrocities – мобільний застосунок Міжнародної асоціації юристів (ІВА);
- WarCrimes (warcrimes.gov.ua) – платформа, створена на базі Офісу Генерального прокурора України;
- WarCrimeBot – чатбот для збору даних про порушення міжнародного гуманітарного права та прав людини;
- TRIBUNAL UA – чатбот для фіксації фото- та відеодоказів вбивств, грабежів, насильства з боку окупантів;
- SaveEcoBot – інструмент для повідомлень про екологічні злочини на території України;
- Портал «Доказ» (dokaz.gov.ua);

- Платформа «Культурні злочини» (culturecrimes.mkp.gov.ua) для збору доказів руйнування історичних і культурних пам'яток [10].

Єдина загальнодержавна платформа warcrimes.gov.ua збирає й документує докази воєнних злочинів агресора. На базі Офісу Генерального прокурора створено сучасний механізм для збору документів, фото- та відеоматеріалів, який забезпечує ефективну фіксацію й документування злочинів, скоєних на території України.

З метою дотримання прав затриманих, передбачених Конституцією України та законодавством, Національна поліція реалізує заходи щодо впровадження системи електронного обліку осіб, які перебувають у місцях несвободи, таких як ізолятори тимчасового тримання та кімнати для затриманих. Інноваційний проект «CustodyRecords» спрямований на фіксацію часу і місця фактичного затримання, реєстрацію слідчих та процесуальних дій, результати медичних оглядів, а також скарги на можливе неналежне поводження з боку поліцейських. Система гарантує безпеку як затриманих осіб, так і працівників поліції, забезпечуючи повний облік усіх дій із затриманими від моменту затримання до прийняття судом рішення щодо запобіжного заходу, їхнього переведення до слідчого ізолятора або звільнення з-під варти. Завдяки «CustodyRecords» уповноважені підрозділи поліції мають можливість дистанційно контролювати дотримання прав затриманих. Контроль здійснюється як через аналіз даних, внесених до електронної підсистеми, так і за допомогою систем відеоспостереження, що працюють у місцях несвободи. Такий підхід сприяє підвищенню рівня прозорості та дотримання законності в роботі правоохоронних органів [23; 24].

Далі розглянемо інноваційні технології у вогневій підготовці в діяльності поліції, оскільки цей напрямок є ключовим для забезпечення високої боєздатності, оперативності та ефективності дій правоохоронців у сучасних складних умовах. 24 лютого 2022 року в Україні було оголошено воєнний стан у зв'язку з військовою агресією з боку російської федерації.

Відповідно до Указу Президента України та положень Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Міністерство внутрішніх справ України, зокрема органи та підрозділи Національної поліції, уповноважені реалізовувати заходи, спрямовані на забезпечення оборони країни, захист населення та державних інтересів [47].

Сучасна вогнева підготовка неможлива без впровадження інновацій, які сприяють формуванню чітких моделей застосування зброї в реальних умовах та вдосконаленню стрілецьких навичок працівників поліції під час виконання службових завдань. Аналіз використання електронних тренажерів у закладах вищої освіти МВС показує, що такі засоби викликають значний інтерес серед особового складу, що дозволяє не лише підвищити, але й стабілізувати рівень результатів курсантів та слухачів, незалежно від початкового рівня їхньої стрілецької підготовки [39].

Використання мультимедійних тирів у навчальних закладах поліції під час практичних занять, тренувальних стрільб та спортивних змагань є важливим елементом для ефективного виконання курсу стрільби. Такий підхід дозволяє курсантам і слухачам швидко та якісно сформувати або вдосконалити вміння влучної стрільби з різних позицій, в тому числі під час руху та у обмежений час. Важливим аспектом є також засвоєння тактичних та юридичних основ використання зброї [39].

Мультимедійні тренажери надають можливість інструктору організувати заняття, спрямовані на формування навичок прицільної стрільби по нерухомих і рухомих мішенях, а також відпрацювання техніки ведення вогню в різних умовах. До таких навичок належать правильне тримання зброї, точне прицілювання, плавний спуск гачка, техніка швидкісної стрільби, перенесення точки прицілювання на різні мішені, зміна магазину та багато інших аспектів.

Інноваційні технології дозволяють тренувати курсантів у застосуванні периферичного зору, покращувати координацію рухів та «м'язову пам'ять», необхідну для стрільби в русі. Також за допомогою сучасних тренажерів

відпрацьовуються ситуації, як-от стрільба в умовах «заручник – терорист», переміщення із напарником та виконання спільних завдань під час вогневої підтримки чи ведення вогню з укриття [39].

Вогнева підготовка належить до ключових і відповідальних напрямів навчальної роботи курсантів та слухачів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які займаються підготовкою поліцейських, а також перепідготовкою та підвищенням кваліфікації працівників Національної поліції. У цьому контексті інноваційні технології навчання відіграють важливу роль у вдосконаленні професійних навичок, підвищенні ефективності навчального процесу та забезпеченні відповідності сучасним вимогам правоохоронної діяльності [39].

Таким чином, інтеграція інноваційних технологій у діяльність поліції України є важливим кроком до підвищення ефективності правоохоронної системи та забезпечення національної безпеки. Впровадження єдиних центрів координації та інформаційної підтримки на обласному рівні значно підвищує оперативність реагування та можливість централізованого управління ресурсами. Використання планшетів і геопозиціювання дозволяє оптимізувати процеси управління нарядами поліції, що сприяє оперативному реагуванню на виклики та зменшенню часу прибуття на місце події.

Інноваційні програмні рішення, такі як платформи для інтелектуальної обробки даних і електронного аналізу, забезпечують автоматизацію збору доказів і значно покращують контроль за правопорушеннями. Реалізація таких проектів, як «Безпечне місто» та «ПОЛіС», а також використання відеоаналітики, дозволяє ефективно фіксувати правопорушення та відстежувати ситуацію в реальному часі.

Використання новітніх пристроїв, таких як *TruCam*, підвищує точність розслідувань, зокрема в сфері дорожньо-транспортних пригод. Цифрові платформи для фіксації доказів воєнних злочинів, зокрема *eyeWitness to Atrocities*, *WarCrimes*, *SaveEcoBot* і інші, значно полегшують процес документування злочинів і взаємодію з міжнародними організаціями

та дозволяє забезпечити ефективний збір доказів, що є критично важливим для розслідування воєнних злочинів та притягнення до відповідальності винних осіб.

Відтак, впровадження інноваційних технологій в діяльність поліції є не лише необхідною умовою для підвищення її ефективності та модернізації, а й важливим інструментом для забезпечення безпеки громадян, зміцнення правопорядку та боротьби зі злочинністю в Україні. Застосування таких технологій сприяє не лише підвищенню рівня професіоналізму правоохоронців, але й поліпшенню взаємодії з громадськістю, що є основою для зміцнення довіри до правоохоронної системи та забезпечення верховенства права в країні. Інноваційні технології допомагають значно оптимізувати внутрішні процеси поліції, підвищуючи оперативність реагування на правопорушення, тому їх впровадження є стратегічно важливим для створення більш ефективної та прозорої системи правопорядку.

2.3. Вплив інноваційних технологій на оперативність, безпеку та ефективність поліцейських послуг

Впровадження інноваційних технологій в діяльність Національної поліції України є важливим етапом у модернізації правоохоронних органів. Україна активно працює над інноваційним розвитком в цій сфері, роблячи значні кроки вперед. Проте, темпи такого розвитку потребують прискорення, оскільки ефективне використання новітніх технологій має важливе значення для досягнення високого рівня безпеки в суспільстві. Застосування інновацій є необхідним для попередження правопорушень, боротьби з негативними соціальними тенденціями, а також для забезпечення стабільності в економічному та політичному розвитку країни.

Позитивний вплив інноваційних технологій на діяльність поліції проявляється у кількох ключових аспектах:

- вони дозволяють значно зекономити ресурси, зокрема людські, завдяки автоматизації та оптимізації процесів;
- інновації сприяють підвищенню результативності роботи поліцейських, що забезпечує більш ефективну боротьбу з правопорушеннями;
- інновації ведуть до покращення якості послуг, що надаються громадянам, зокрема в контексті оперативності та точності дій правоохоронців.

Водночас, використання нових технологій сприяє зростанню довіри до Національної поліції та формуванню позитивного іміджу правоохоронних органів, що є важливим чинником для стабільності та розвитку суспільства.

Розглянемо вплив інноваційних технологій в діяльності поліції на оперативність

1. Інноваційні технології, такі як системи геопозиціонування та планшети для поліцейських, значно скорочують час від отримання інформації до прибуття наряду на місце події. Система геолокації дозволяє автоматично визначити найближчий доступний поліцейський наряд, що сприяє швидкому реагуванню в екстрених ситуаціях.

2. Автоматизація процесів управління, а саме Центри координації поліції, що використовують новітні технології для управління нарядами, дозволяють оперативно розподіляти ресурси, що дає можливість швидко адаптуватися до змін у ситуації та оптимізувати використання сил і засобів.

У 2023 році забезпечено безперебійну роботу ліній «102» в умовах їх надзвичайного перенавантаження. Щодня понад 200 поліцейських і волонтерів забезпечували прийом дзвінків громадян на спеціальну лінію «102». Наразі для дистанційної роботи операторів функціонує майже 400 телефонних ліній, а для безперервного прийому викликів обладнано 176 робочих місць у захищених укриттях.

Для моніторингу та аналізу оперативної ситуації в країні та окремих її регіонах, зокрема в зонах бойових дій, а також для координації дій

поліцейських у рамках правового режиму воєнного стану, запроваджено цілодобову роботу ситуаційних центрів Національної поліції (рис.2.1).

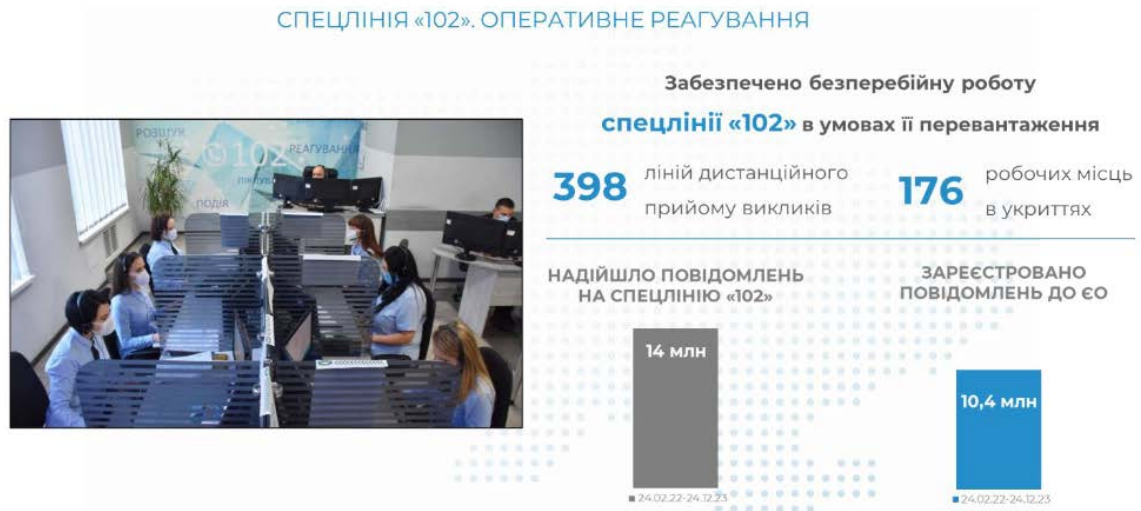

Рис.2.1 Оперативне реагування на спеціалізації «102»

Джерело: [23; 24]

3. Сучасні системи моніторингу та відеоаналітики значно підвищують рівень оперативності та ефективності роботи правоохоронних органів. Завдяки встановленню камер з функцією автоматичного виявлення подій, правоохоронці миттєво реагують на правопорушення або надзвичайні ситуації в режимі реального часу, нерідко ще до отримання повідомлень від громадян.

Упродовж останніх років спостерігається суттєвий розвиток інфраструктури відеонагляду.

- 2021 рік– понад 41,3 тис. відеокамер перебували в розпорядженні органів та підрозділів поліції, з яких 4,2 тис. були оснащені функцією відеоаналітики.
- 2022 рік– кількість камер збільшилася до 41,7 тис., включаючи 4,3 тис. з можливістю автоматичного аналізу подій.
- 2023 рік– загальна кількість доступних камер сягнула 33 тис., з яких 26 тис. виконують оглядові функції, а 5,7 тис. здатні розпізнавати номерні знаки транспортних засобів.

На сьогодні активно функціонує інтеграційна платформа, яка об'єднує зусилля центральних і територіальних підрозділів поліції. Вона дозволяє забезпечити централізоване управління системами відеоспостереження та аналітики. Платформа охоплює 8,1 тисячі відеокамер:

- 5,2 тисячі виконують оглядові функції,
- 250 є роботизованими,
- 2,1 тисячі розпізнають номерні знаки автомобілів.

Системи відеоспостереження, оснащені аналітичними інструментами, не лише підвищують оперативність реагування, а й сприяють зменшенню витрат часу та ресурсів на розслідування правопорушень. Вони створюють умови для підвищення рівня безпеки в громадських місцях, забезпечують ефективну протидію злочинності та формують атмосферу довіри між суспільством і поліцією.

Розглянемо вплив інноваційних технологій в діяльності поліції на безпеку.

1. Завдяки програмам «Безпечне місто», відеоаналітиці, а також інтегрованим системам спостереження, поліція має змогу своєчасно виявляти потенційно небезпечні ситуації і попереджати злочини до їх скоєння. Зокрема, моніторинг транспорту за допомогою систем TruCam, що автоматично фіксують порушення швидкості, знижує ризики ДТП і підвищує загальну безпеку на дорогах.

Ефективність запровадження інноваційної системи «Безпечне місто» певною мірою підтверджується зниженням рівня вуличної злочинності в Україні. Аналіз статистичних даних демонструє стійку тенденцію до скорочення кількості кримінальних правопорушень: у 2021 році зафіксовано 45 707 таких випадків, у 2022 році – 42 465, а в 2023 році – 38 139 (рис.2.2.).

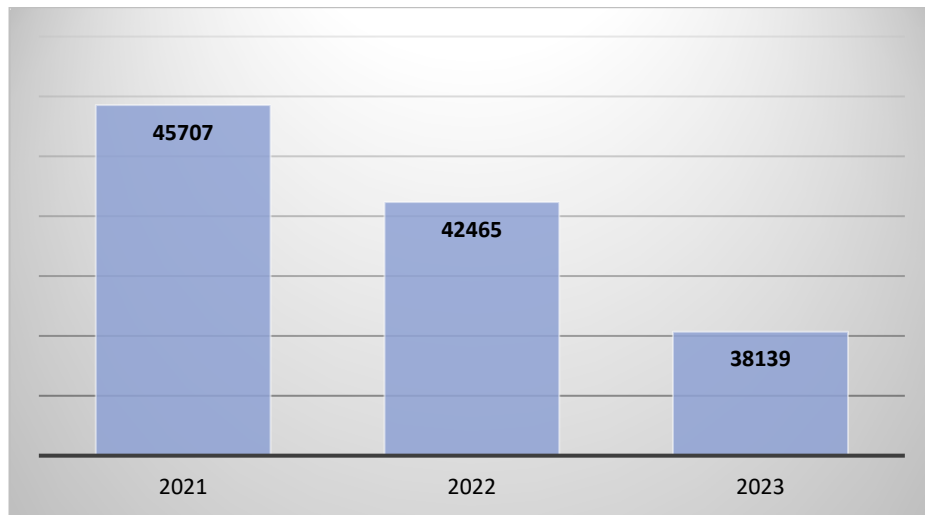

Рис.2.2. Кількість кримінальних правопорушень у 2021-2023 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [23; 24]

Результати вказують на позитивний вплив системи на покращення громадської безпеки, підвищення рівня оперативності реагування та зменшення кількості злочинів у громадських місцях.

2. Впровадження автоматизованих систем фіксації правопорушень у сфері дорожнього руху, стало одним із ключових кроків у напрямі підвищення безпеки дорожнього руху. Завдяки використанню сучасних технічних засобів, забезпечується оперативне реагування на порушення та підвищується дисципліна учасників дорожнього руху.

На початку 2022 року в складі системи працювало 270 приладів контролю, що здійснювали фото- та відеофіксацію порушень. Проте, з початком повномасштабного вторгнення їх роботу було призупинено. У травні 2022 року система відновила функціонування, і станом на кінець 2023 року було підключено 215 технічних засобів.

За період експлуатації автоматизованої системи було винесено понад 2,5 мільйона постанов про адміністративні правопорушення, з яких виконано майже 2,2 мільйона, що дозволило стягнути штрафи на суму приблизно 453,6 мільйона гривень[23; 24].

Впровадження автоматизованих систем контролю дорожнього руху суттєво підвищує ефективність реагування на порушення та сприяє

запобіганню аварійності, що є важливим елементом комплексної стратегії забезпечення безпеки на дорогах, який дозволяє зменшити кількість порушень і створити більш безпечні умови для всіх учасників руху.

3. Використання цифрових платформ для збору та зберігання доказів (наприклад, «WarCrimes», «TRIBUNAL UA») підвищує ефективність розслідувань та забезпечує більшу прозорість у роботі поліції та дозволяє уникнути маніпуляцій з доказами і підвищує правову безпеку.

4. Впровадження новітніх технологій у вогневій підготовці, зокрема мультимедійних тирів, сприяє підготовці поліцейських до реальних умов виконання службових обов'язків та дозволяє знизити ймовірність помилок під час реагування на ситуації, що становлять загрозу життю.

5. Підрозділи кіберполіції долучені до забезпечення кібероборони України та виконання завдань з кіберборотьби проти збройної агресії російських військ. Зокрема, кіберполіцією у 2023 році забезпечено блокування близько 2,9 тис. важливих інформаційних ресурсів рф та рб (урядових сайтів, банківської та медіасфери, авіаперевезень тощо). Постійно здійснюються заходи з блокування російських ресурсів, які поширюють фейки та пропаганду в інформаційному просторі за допомогою платформи «BRAMA» (до ребрендингу – «StopRussia|MRIYA»), де майже 180 тис. осіб успішно протидіють джерелам дезінформації рф (рис.2.2).

Рис. 2.3. Боротьба у сфері інформаційної війни

Джерело: [23; 24]

Розглянемо вплив інноваційних технологій в діяльності поліції на ефективність поліцейських послуг.

1. Впровадження програмного забезпечення для управління нарядами, збирання доказів і обробки інформації з відеокамер дозволяє зменшити адміністративні витрати і прискорити розслідування та дозволяє поліцейським зосередитися на реальних загрозах, а не витрачати час на рутинні задачі.

2. Інноваційні технології, як-от системи для збору та обміну даними, дають можливість різним підрозділам поліції оперативно отримувати необхідну інформацію для виконання завдань, що сприяє більш злагодженій роботі поліції та забезпечує високий рівень координації в складних ситуаціях.

3. Впровадження цифрових платформ для фіксації доказів у сфері воєнних злочинів та правопорушень дозволяє створювати єдину базу даних, що забезпечує збереження важливої інформації для подальших судових розслідувань та дозволяє оптимізувати роботу правоохоронців в умовах воєнних конфліктів або надзвичайних ситуацій.

4. Впровадження інформаційної підсистеми «CustodyRecords» суттєво підвищує ефективність поліцейських послуг, забезпечуючи прозорість і контроль за діями із затриманими, починаючи з моменту фактичного затримання до судового рішення чи звільнення. Система дозволяє фіксувати всі процесуальні дії, медичні огляди та скарги затриманих, що мінімізує ризики порушення їхніх прав і підвищує рівень довіри суспільства до правоохоронців. Завдяки централізованому моніторингу та можливості дистанційного контролю, поліцейські оптимізують свою роботу, зменшуючи адміністративне навантаження та запобігаючи потенційним зловживанням чи помилкам у процесах, пов'язаних із затриманими особами [24].

Станом на кінець 2023 року інформаційна підсистема «CustodyRecords» була повністю інтегрована та функціонувала у 79 територіальних підрозділах Головного управління Національної поліції. Серед регіонів, де система

успішно впроваджена – Вінницька, Волинська, Житомирська, Закарпатська, Івано-Франківська, Кіровоградська, Львівська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька та Чернігівська області [24].

6. Авіація Національної поліції України, а саме 7 гелікоптерів AIRBUS H-145, виконує завдання в інтересах ЗСУ на визначених майданчиках у зонах відповідальності на сході держави. Зокрема, у 2023 році здійснено понад 4 тис. польотів, забезпечено аеромедичну евакуацію 1110 важкопоранених бійців, перевезено понад 900 лікарів та майже ніж 28,5 тонни вантажу (рис.2.4).

Рис.2.4 Аеромедична евакуація гелікоптерами AIRBUS H-145

Джерело: [23; 24]

Завдяки використанню інноваційних технологій та впровадженню організаційних і практичних заходів поліцією, безпекова ситуація в країні залишається під контролем.

У 2023 році слідчі Національної поліції зареєстрували в ЄРДР 374,2 тисячі кримінальних правопорушень, що на 37% перевищує показник 2022 року (272,9 тисячі). Водночас спостерігається зменшення кількості окремих видів злочинів, таких як незаконні заволодіння транспортними засобами (зниження на 63%, з 4,1 тисячі до 1,5 тисячі), пограбування (на 22%, з 2,2 тисячі до 1,7 тисячі), розбійні напади (на 20%, з 473 до 381), тяжкі тілесні

ушкодження (на 9%, з 1,5 тисячі до 1,4 тисячі), а також дорожньо-транспортні пригоди зі смертельними наслідками (на 8%, з 410 до 379).

Одночасно розкриття кримінальних правопорушень зросло на 43%, досягнувши 180,3 тисячі. Покращилися показники розкриття злочинів, зокрема зґвалтувань (до 94%), тяжких тілесних ушкоджень (до 99%), таких ушкоджень, що спричинили смерть потерпілого (до 98%), а також смертельних ДТП (зростання з 37% до 54%). Було розкрито 1 033 незаконних заволодінь транспортними засобами, на 37% більше випадків хуліганства, на 34% більше крадіжок (48,9 тисячі), на 64% більше вимагань (297) та у 2,4 рази більше шахрайств (18,2 тисячі) [23; 24].

Кількість виявлених випадків незаконного поводження зі зброєю зросла на 18% (з 4,5 тисячі до 5,3 тисячі), що пояснюється збільшенням обігу зброї серед цивільного населення, зокрема трофейної, через продовження збройної агресії рф. Розкриття таких злочинів збільшилося на 29% (з 3,4 тисячі до 4,4 тисячі). Вилучено 5,2 тис. одиниць вогнепальної зброї, у тому числі 1,6 тис. –автоматичної, 995 – нарізної, 1,7 тис. – переробленої на вогнепальну та іншої вогнепальної зброї, 34,6 тис. гранат, мін, боєприпасів та вибухових пристроїв, 921 гранатомет, понад 2,9 тонни вибухових речовин та 1,8 млн набоїв [23; 24].

У 2023 році значно зріс рівень виявлення злочинів у сфері інформаційних технологій, що свідчить про ефективність заходів у протидії кіберзлочинності. Було зафіксовано в 4,1 рази більше кримінальних правопорушень у цій сфері (з 14,9 тисячі до 61,4 тисячі), зокрема пов'язаних із онлайн-шахрайством, кількість яких зросла у 5,8 рази (із 7,9 тисячі до 45,7 тисячі). Розкриття кіберзлочинів збільшилося на 91% (із 7,3 тисячі до 13,9 тисячі), що включає значний прогрес у різних секторах. У банківській сфері розкрито на 12% більше злочинів (з 2,1 тисячі до 2,4 тисячі), у сфері комп'ютерних систем – на 44% більше (з 1,3 тисячі до 1,9 тисячі). У сфері телекомунікацій та протиправного контенту зафіксовано зростання виявлення злочинів у 3,2 рази (з 101 до 323). Особливого прогресу досягнуто

в розкритті онлайн-шахрайств, кількість яких збільшилася у 3,9 рази (з 1,7 тисячі до 6,7 тисячі). Такі досягнення підкреслюють важливість впровадження новітніх технологій та спеціалізованих підходів у боротьбі з кіберзлочинністю[22-24].

У 2023 році досягнуто значного прогресу в забезпеченні відшкодування збитків, завданих кіберзлочинністю. Загальна сума відшкодованих коштів склала 286,8 мільйона гривень, що перевищує показник 2022 року у 6,4 рази (44,5 мільйона гривень).

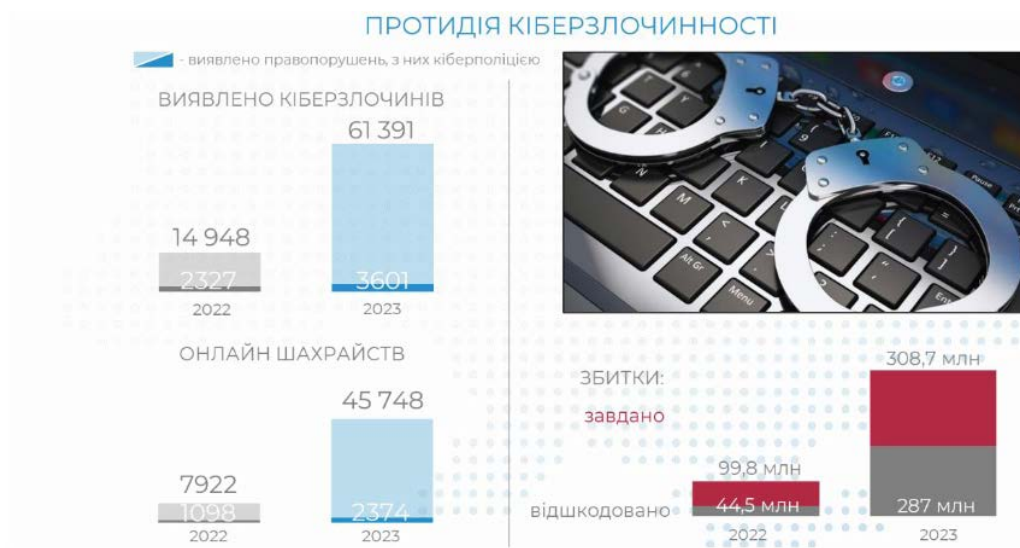

Рис.2.5. Протидія кіберзлочинності

Джерело: [23; 24]

Результат демонструє ефективність заходів, спрямованих на боротьбу з кіберзлочинами та відновлення справедливості для постраждалих осіб і організацій.

Таким чином, інноваційні технології мають безпосередній вплив на покращення оперативності, безпеки та ефективності поліцейських послуг. Завдяки впровадженню сучасних технологій, таких як системи геолокації, відеоаналітика, нові програмні платформи для збору і аналізу доказів, а також автоматизація управлінських процесів, поліція здатна значно швидше реагувати на правопорушення, підвищувати рівень безпеки громадян і ефективно виконувати свої службові обов'язки. Інноваційні технології

сприяють не лише більш оперативній та злагодженій роботі поліції, а й зміцненню довіри суспільства до правоохоронних органів.

Висновки до розділу 2

Підсумовуючи аналіз впливу інноваційних технологій на якість надання поліцейських послуг, можна стверджувати, що інтеграція сучасних технологій є важливим чинником, що значно підвищує оперативність, безпеку та ефективність діяльності поліції. Впровадження єдиних центрів координації, використання планшетів і геопозиціонування, а також інноваційних програмних рішень, таких як платформи для аналізу даних і автоматизації збору доказів, дозволяє поліції оперативно реагувати на виклики та значно знижує час прибуття на місце події. Реалізація таких проектів, як «Безпечне місто» та «ПОЛіС», разом з використанням відеоаналітики та новітніх пристроїв, як TruCam, підвищує точність розслідувань та ефективність фіксації правопорушень. Застосування цифрових платформ для фіксації доказів воєнних злочинів сприяє покращенню взаємодії з міжнародними організаціями та дозволяє забезпечити ефективний збір доказів. Впровадження зазначених технологій є необхідною умовою для підвищення ефективності поліції, зміцнення правопорядку та боротьби зі злочинністю, а також сприяє зміцненню довіри громадян до правоохоронних органів та забезпеченню верховенства права в країні.

РОЗДІЛ 3

ВДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПОСЛУГ ЗА ДОПОМОГОЮ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

3.1. Новітні інноваційні технології у діяльності поліції

Сучасні виклики безпеки вимагають від поліції впровадження ще більше інноваційних технологій, які дозволяють ефективніше виконувати завдання з охорони громадського порядку, розкриття злочинів та забезпечення правопорядку. Інтеграція новітніх технологій у діяльність правоохоронних органів стала одним із пріоритетних напрямів розвитку поліції України.

Світові тенденції, які формують основу сучасної поліцейської діяльності, значно сприяють забезпеченню публічної безпеки, ефективнішому використанню ресурсів, прозорості правоохоронної роботи та проактивному підходу до запобігання правопорушенням. Розглянемо новітні інноваційні технології у діяльності поліції.

1. BodyCam. Нагрудні відеокамери підвищують рівень прозорості діяльності поліцейських і знижують кількість скарг щодо використання сили. Проте залишаються актуальними виклики, пов'язані з вартістю цих пристроїв, питаннями конфіденційності, тривалого зберігання відеоданих, їх публічного розкриття, а також оцінкою загальної ефективності.

2. Програмне забезпечення для розпізнавання обличчя. Інструменти, як-от NGI, Rekognition, NeoFaceReveal та FaceFirst, демонструють високий рівень точності та складності у віддаленому спостереженні. Проте ці технології викликають занепокоєння через потенційні упередження, зокрема расового характеру. Очікується, що питання регулювання біометричної конфіденційності стануть ключовими через стрімке зростання популярності цих рішень.

3. GPS-додатки та пристрої. Впровадження технологій GPS розширює можливості правоохоронців у відстеженні підозрюваних, умовно-достроково звільнених, а також транспортних засобів. Такі інновації, як GPS-кулі, які можна випускати в автомобілі для дистанційного відстеження, і GPS-трекери для контролю місцеперебування рецидивістів, значно підвищують ефективність правоохоронної діяльності. GPS допомагає координувати дії офіцерів, відслідковувати їх місцезнаходження та фізіологічний стан, забезпечуючи безпечніше і швидше реагування на інциденти.

4. Робототехніка. Використання робототехніки в діяльності поліції активно розширюється, відкриваючи нові можливості для забезпечення безпеки. Наприклад, компактні роботи у формі танків, оснащені датчиками, застосовуються для проникнення в небезпечні зони, де перебування поліцейського може становити загрозу. Роботопристрої передають аудіо- та відеопотік до групи затримання, яка керує операцією. Іншою важливою сферою застосування роботів є знешкодження вибухових пристроїв. Завдяки сучасним технологіям ці роботи виконують надзвичайно ризиковані завдання, пов'язані з вибуховими речовинами, забезпечуючи безпеку правоохоронців і зменшуючи ризики під час роботи зі шкідливими матеріалами. Розвиток робототехніки в поліції є важливим кроком до підвищення ефективності та безпеки виконання оперативних завдань.

5. Поліцейська діяльність, керована аналітикою. Значну увагу заслуговує застосування сучасних аналітичних інструментів у боротьбі з економічною злочинністю. Для забезпечення економічної безпеки та протидії злочинам у сфері економіки під час обробки інформації активно використовуються SWOT і PESTEL-аналізи.

SWOT-аналіз передбачає виявлення взаємозв'язків між основними можливостями, загрозами, сильними та слабкими сторонами системи, зокрема правоохоронної, з подальшим використанням результатів для розробки стратегій діяльності. Метод SWOT-аналізу дозволяє оцінити потенціал правоохоронного органу щодо впливу на кримінальне середовище,

а також визначити його особливості. SWOT-аналіз допомагає формувати стратегії протидії злочинності, враховуючи взаємодію правоохоронного органу та кримінального середовища [33].

PESTEL-аналіз є інструментом стратегічного планування, орієнтованим на виявлення політичних, економічних, соціальних, технологічних, екологічних та юридичних аспектів зовнішнього середовища, що можуть впливати на стратегію роботи служби фінансових розслідувань. Метою PESTEL-аналізу є моніторинг змін макросередовища за шістьма ключовими напрямками та виявлення тенденцій, які можуть вплинути на стратегічні рішення щодо забезпечення економічної безпеки і боротьби з економічними злочинами [41].

6. Безпілотні літальні апарати. Особливу увагу необхідно звернути на безпілотні літальні апарати (БПЛА), які набувають значення важливого інструмента криміналістичної техніки. Їх застосування визначається поставленими завданнями, що дозволяє формувати вимоги до характеристик апаратів, таких як дальність польоту, тривалість роботи в повітрі тощо.

БПЛА стали незамінним інструментом для спостереження, відкриваючи нові можливості для правоохоронців завдяки своїй багатофункціональності. Безпілотні літальні апарати (БПЛА), оснащені оптичними, зумуючими та тепловізійними камерами, використовуються в різних ситуаціях, забезпечуючи оперативність і точність дій. Основні напрямки їхнього застосування включають пошуково-рятувальні операції, реагування на збройні інциденти, розслідування дорожньо-транспортних пригод, огляд місць злочину, моніторинг натовпу та візуальне спостереження [12].

Ефективність дронів у цих завданнях значно підвищує можливості поліції щодо забезпечення публічної безпеки, знижуючи ризики для життя правоохоронців і сприяючи швидшому реагуванню на критичні ситуації.

БПЛА, використовувани в криміналістичних цілях, класифікуються за напрямками:

- апаратами, що застосовуються слідчими, фахівцями чи оперативними працівниками для збору й фіксації інформації, яка може бути доказом у кримінальних провадженнях;
- пристроями, що використовуються для документування процесу і результатів слідчих (розшукових) дій, таких як огляд місць подій (ДТП, вибухів, пожеж) або негласних слідчих (розшукових) дій;
- БПЛА, що застосовуються під час проведення судових експертиз для аналізу речових доказів;
- апаратами, спрямованими на попередження кримінальних чи адміністративних правопорушень [9].

Для підвищення ефективності розслідувань із використанням сучасних цифрових технологій фіксації, таких як фото- і відеозйомка, необхідно постійно вдосконалювати підготовку фахівців. Навчання має бути орієнтоване на розвиток знань і навичок у роботі з безпілотними літальними апаратами.

7. Система 3D сканування. Інноваційні технології знаходять все більше застосування в роботі поліції, зокрема у розслідуванні дорожньо-транспортних пригод. Криміналістична наука постійно шукає шляхи для вдосконалення методів роботи правоохоронців, і одним з таких прогресивних напрямків є використання 3D сканування. Успішний досвід польських, американських та інших поліцейських служб демонструє значний потенціал даної технології, що надає підстави для її впровадження в Україні, зокрема під час розслідування ДТП [77].

Система 3D сканування має низку переваг у порівнянні з традиційними методами збору інформації, зокрема при складних слідчих ситуаціях, що супроводжуються великою кількістю доказів. Серед основних переваг даної технології – універсальність, портативність, швидкість, зручність в експлуатації, оперативність, безпека, багатофункціональність і економічність. Всі ці аспекти значно підвищують ефективність роботи слідчих у розслідуванні дорожньо-транспортних пригод [17].

Якість огляду місця події при ДТП безпосередньо впливає на результативність розслідування такої категорії кримінальних справ. Важливо ретельно зафіксувати всі обставини події, залишені правопорушниками сліди, а також вилучити матеріальні докази для подальших експертних аналізів. Особливу увагу необхідно приділити виявленню осіб, які намагаються уникнути відповідальності за скоєне правопорушення.

Основними недоліками традиційних методів фіксації слідів на місці ДТП є значні часові витрати, ймовірність помилок через людський фактор під час вимірювань і запису даних у складних умовах, а також тривалий процес оформлення схем ДТП, які не завжди відрізняються високою точністю. Основною складністю є те, що можливість ретельно оглянути місце події обмежена, адже подібний огляд можна провести лише один раз. Хоча криміналістична тактика передбачає проведення додаткових і повторних оглядів, обстановка на момент таких спостережень часто змінюється, особливо у випадках з інтенсивним транспортним потоком на відкритих ділянках [14].

Застосування 3D технологій при огляді місця події має значні переваги, зокрема:

- підвищення точності та інформативності зібраних даних про ДТП;
- фіксація найдрібніших слідів, деталей деформацій транспортних засобів та пошкоджень дорожньої інфраструктури, включаючи умови низької видимості вночі, що не впливає на результати;
- візуалізація даних у вигляді віртуальної моделі місця події з високою ілюстративною якістю, що дозволяє здійснювати детальний перегляд без необхідності фізичної присутності на місці події, що зручно для слідчого, експерта, прокурора чи суду;
- оптимізація вимірювань, необхідних для встановлення механізму та причинно-наслідкових зв'язків події;
- можливість створення 2D схем для протоколів процесуальних дій за допомогою спеціального програмного забезпечення;

- зменшення часу, необхідного для процесуальних дій, що дозволяє уникнути тривалого перекриття руху на дорогах;
- покращення безпеки учасників процесуальних дій під час обстеження місця ДТП.

У ситуаціях, коли необхідно діяти в умовах інтенсивного транспортного руху, важливим аспектом є не лише ретельне дослідження місця події, а й швидкість та безпека проведення таких заходів. Відмінність ДТП від інших кримінальних подій полягає в тому, що правоохоронці часто опиняються у зоні підвищеного ризику, оскільки виконують першочергові дії, реагуючи на повідомлення про дорожньо-транспортну подію. В реальності трапляються випадки, коли правоохоронці, перебуваючи на місці події, стають жертвами через неуважність інших учасників дорожнього руху, які не звертають увагу на сигнальні знаки або не можуть належно контролювати транспортні засоби. Дослідження виявили, що процес сканування місця ДТП займає в середньому 9-15 хвилин. Іноземні експерти відзначають, що застосування новітніх технологій сприяє підвищенню безпеки працівників спеціальних служб, оскільки скорочення часу на документування подій знижує ймовірність виникнення вторинних ДТП, що часто призводять до травм або загибелі поліцейських під час виконання їхніх обов'язків [82].

Використання 3D технологій не обмежується лише оглядами місць подій. Такі інноваційні інструменти активно застосовуються для реконструкції обставин, проведення слідчих експериментів та судових досліджень. Наприклад, спеціалізовані програми дозволяють моделювати та симулювати рух транспортних засобів під час розвитку ДТП, створюючи 3D-анімації подій, або ж виготовляти фізичні 3D-моделі для наочної демонстрації в суді. 3D сканування також застосовується для проведення досліджень трупів осіб, загиблих на місці ДТП. Останні досягнення в межах проекту *Virtopsy*, що реалізується науковцями Бернського університету, підтверджують ефективність «віртуальної посмертної експертизи» –

поєднання 3D сканування та рентгенологічних методів діагностики. За допомогою лазерного сканування, комп'ютерної томографії та магнітно-резонансної томографії створюються 3D-реконструкції внутрішніх органів та частин тіла. Ключовою перевагою даної методики є збереження всіх доказів, на відміну від традиційного розтину, який може їх пошкодити. Отримані зображення дозволяють експерту оцінити характер ушкоджень, визначити механізм кримінального правопорушення та більш детально реконструювати обставини ДТП [14].

8. Система ShotSpotter, введена в США, використовує спеціальні датчики для визначення місця пострілу. Завдяки залученню аналітиків, дані оперативно обробляються та передаються до поліції, що дає змогу правоохоронцям значно швидше прибувати на місце події, забезпечуючи ефективну реакцію на інциденти із застосуванням вогнепальної зброї [84].

9. Програмні рішення для управління розслідуваннями та кадровими ресурсами, такі як CaseJacket, ForensicsCapture, HooYuInvestigate, Omnigo, Cerebral, SceneDoc, HRAcuity, та продукти InTime, набувають дедалі більшого значення в діяльності правоохоронних органів. Традиційні підходи, такі як використання електронних таблиць чи ручних записів, стають неефективними та можуть створювати серйозні проблеми. Серед них — перевищення витрат на понаднормову роботу, зниження морального стану персоналу, високий рівень плинності кадрів та загальна неефективність підрозділів. Невідповідне укомплектування штату або залучення співробітників із низькою мотивацією становить додаткову загрозу для безпеки як працівників, так і громадян. Використання спеціалізованого програмного забезпечення сприяє ефективному управлінню ризиками, зменшенню витрат і підвищенню ефективності роботи правоохоронних органів [78].

Сучасні виклики безпеки диктують необхідність глибокої інтеграції інноваційних технологій у роботу поліції, що значно трансформує підходи до забезпечення правопорядку. Впровадження нагрудних камер підвищує

прозорість дій поліцейських, хоча потребує вирішення питань конфіденційності та витрат. Технології розпізнавання обличчя й GPS забезпечують точний моніторинг, а робототехніка та дрони відкривають нові можливості в екстремальних умовах, від знешкодження вибухів до моніторингу натовпів. Інноваційні інструменти, як 3D сканери, суттєво покращують розслідування ДТП, знижуючи ризики для працівників. Аналізи типу SWOT і PESTEL забезпечують стратегічне планування в боротьбі з економічною злочинністю, а сучасне програмне забезпечення оптимізує управління ресурсами та розслідуваннями. Таким чином, впровадження новітніх рішень посилює ефективність, безпеку та адаптивність правоохоронних органів до сучасних викликів.

3.2. Інтеграція інноваційних технологій у роботу поліції

Запровадження інноваційних технологій у діяльність поліції України є невід'ємною складовою захисту прав і свобод громадян у воєнний та повоєнний час, що включає впровадження сучасних систем спостереження, аналітичних інструментів, дронів та інших технологічних рішень, які значно підвищують оперативність і результативність роботи правоохоронних органів. Застосування новітніх технологій дозволяє швидше реагувати на надзвичайні події, ефективніше розслідувати правопорушення і забезпечувати безпеку громадян в умовах підвищених ризиків

У сучасному світі технологічні інновації безперервно змінюють багато сфер життя, зокрема й роботу поліції. Інноваційні досягнення відкривають нові можливості для підвищення ефективності поліції, підвищуючи рівень безпеки громадян і оптимізуючи внутрішні процеси.

Системи відеоспостереження з розширеними аналітичними можливостями стали частиною міського простору, забезпечуючи не лише спостереження та попередження злочинів, а й накопичення важливих даних для подальшого аналізу. Смарт-камери, здатні виявляти аномальні дії або

підозрілі ситуації, стають наглядом правоохоронців у віддалених районах міста. Важливим досягненням є розвиток мобільних додатків та платформ, які надають громадянам можливість у режимі реального часу повідомляти про інциденти, надсилаючи фото, відео чи текстову інформацію безпосередньо до найближчого відділу поліції. Така взаємодія спрощує звернення за допомогою та зміцнює довіру й відкритість у стосунках між громадянами і поліцією.

Інтеграція інноваційних технологій у роботу поліції є необхідністю, адже вона сприяє ефективнішій реалізації завдань із забезпечення правопорядку, гарантуванню безпеки громадян, а також відповідає викликам цифрової епохи.

Обґрунтування необхідності постійної інтеграції інноваційних технологій у роботу поліції розглянемо у табл. 3.1

Таблиця 3.1

Обґрунтування необхідності використання новітніх технологій у поліцейській практиці

Необхідність	Обґрунтування
1	2
Ефективність і точність у вирішенні завдань	Інноваційні технології дозволяють поліції оптимізувати робочі процеси, автоматизувати рутинні завдання та зосереджувати ресурси на ключових напрямках діяльності. Системи автоматичного розпізнавання номерних знаків або технології ShotSpotter, які виявляють постріли, дають змогу оперативно реагувати на інциденти, не витрачаючи час на пошук інформації вручну.
Запобігання злочинам та проактивний підхід	Технології аналізу великих даних, програми прогнозування злочинів і використання дронів для моніторингу небезпечних районів дозволяють поліції не лише розслідувати злочини, але й запобігати їхньому вчиненню. Аналітичні системи передбачають місця з високим ризиком правопорушень, що допомагає спрямовувати ресурси саме туди, де вони найпотрібніші.

Продовження таблиці 3.1

1	2
Забезпечення громадської довіри та прозорості	Технології, такі як камери на формі поліцейських (BodyCam), забезпечують прозорість дій правоохоронців, зменшують кількість скарг і покращують відносини між поліцією та громадою. Сучасні засоби дозволяють зафіксувати всі аспекти взаємодії поліцейського з громадянином, що мінімізує можливі конфлікти та сприяє підвищенню довіри до правоохоронних органів.
Реагування на нові види злочинів	Сучасний світ стикається з новими загрозами, такими як кіберзлочини, терористичні атаки, використання дронів у злочинній діяльності. Традиційні методи розслідування часто виявляються недостатніми, тому впровадження нових технологій, як-от спеціалізоване програмне забезпечення для аналізу цифрових доказів для розпізнавання схем злочинної поведінки, стає критично важливим.
Адаптація до очікувань громадян у цифрову епоху	Суспільство дедалі більше покладається на технології у повсякденному житті, тому громадяни очікують від поліції швидкої та професійної роботи з використанням сучасних засобів. Інтеграція нових технологій допомагає правоохоронним органам відповідати цим очікуванням, зберігаючи свою репутацію і здатність забезпечувати громадський порядок.
Постійний розвиток кадрів	Впровадження новітніх технологій стимулює навчання поліцейських, їхній професійний розвиток і формування компетенцій, що відповідають вимогам сучасного світу. Інноваційні технології також допомагають залучити молодих спеціалістів, які прагнуть працювати в інноваційному середовищі.

Джерело: розроблено автором на основі [5]

Інтеграція інноваційних технологій є не лише технічним оновленням, але й основою для підвищення ефективності, безпеки, прозорості та довіри до роботи поліції. У сучасному світі це є невід'ємною частиною її адаптації до нових викликів і очікувань суспільства.

Технології та діяльність поліції взаємопов'язані вже протягом десятиліть, починаючи з впровадження телефону, автомобіля та двостороннього радіозв'язку. Сьогодні розвиток технологій відбувається дедалі швидше, що помітно за поширенням мобільних і бездротових систем, потужних обчислювальних засобів, аудіо- та відеотехнологій, передових

аналітичних рішень та інших інновацій. Багато поліцейських відомств впроваджують такі технології для підвищення ефективності та покращення результатів, особливо в умовах обмежених ресурсів і зростаючої уваги громадськості до тактики правоохоронних органів і результатів їхньої роботи.

Інтеграція інноваційних технологій у роботу поліції є складним процесом, що вимагає системного підходу.

Схема інтеграції наведена на рис.3.1

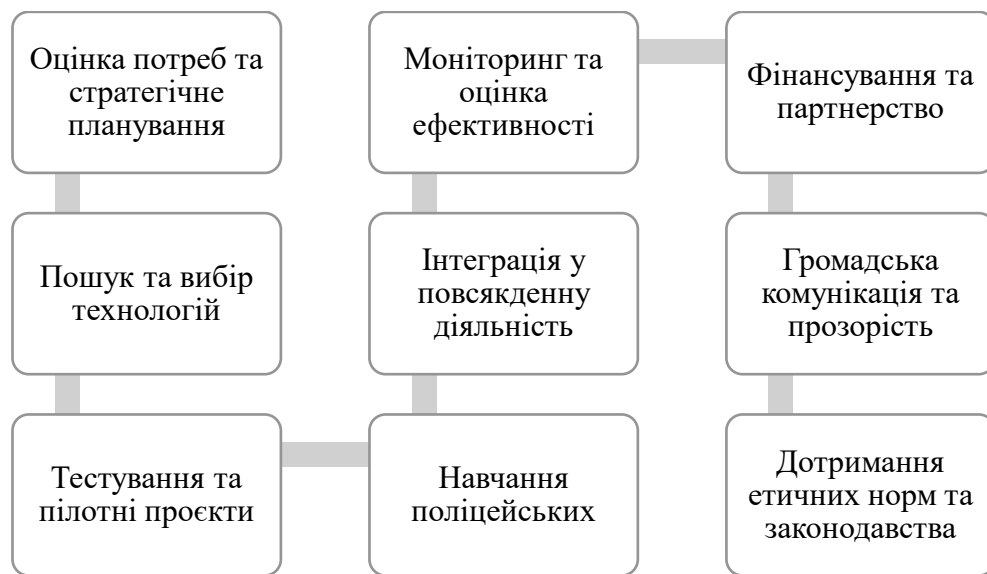

Рис.3.1. Процес інтеграції інноваційних технологій у роботу поліції

Джерело: розроблено автором на основі [5]

Розглянемо кожен етап інтеграції інноваційних технологій у роботу поліції докладніше.

1. Першочергово необхідно провести детальний аналіз поточних викликів, що постають перед правоохоронними органами. Визначення конкретних цілей, які планується досягти за допомогою впровадження технологій (зменшення рівня злочинності, оптимізація ресурсів, підвищення безпеки), є ключовим етапом. На основі цих цілей розробляється стратегія інтеграції, яка повинна бути узгоджена з довгостроковими пріоритетами організації.

2. Пошук та вибір технологій, а саме провести ринкові дослідження, які дозволять визначити конкретні технології, що найкраще відповідають актуальним потребам.

3. Нові технології спершу проходять тестування у контрольованих умовах. Після цього запускаються пілотні проекти в окремих підрозділах або регіонах. Отримані результати аналізуються, а технології вдосконалюються з урахуванням зворотного зв'язку від користувачів.

4. Навчання поліцейських, так як інтеграція технологій неможлива без якісної підготовки поліцейських. Працівники проходять тренінги для освоєння нових інструментів, а регулярні навчальні сесії дозволяють підтримувати їхню компетентність. Підвищення цифрової грамотності є обов'язковою умовою для всіх співробітників.

5. Щоб інтегрувати у повсякденну діяльність на основі впроваджених технологій розробляються нові протоколи та процедури, що враховують їхнє використання. Завдяки цифровим інструментам автоматизуються рутинні процеси, що дозволяє значно оптимізувати роботу. Технології інтегруються у системи управління інформацією, реагування на події та звітності.

6. Створюється система постійного моніторингу, яка дозволяє оцінювати вплив технологій на роботу поліції. Збір даних про рівень злочинності, оперативність реагування та задоволеність громадян допомагає виявляти слабкі місця та вдосконалювати підходи.

7. Важливим є пошук джерел фінансування—державні кошти або гранти чи підтримка міжнародних організацій. Поліція також активно співпрацює з приватними компаніями, науковими установами та розробниками технологій, використовуючи потенціал державно-приватного партнерства.

8. Інформування населення про впровадження технологій сприяє підвищенню довіри до правоохоронних органів. Громадяни залучаються до обговорення ініціатив, особливо тих, які стосуються конфіденційності даних.

Роз'яснювальна робота допомагає краще зрозуміти, як інновації впливають на безпеку громади.

9. Інтеграція технологій здійснюється з урахуванням прав людини та принципів конфіденційності. Політика використання біометричних даних і систем відеоспостереження регулярно переглядається. Впроваджуються механізми контролю для запобігання можливим зловживанням.

Отже, процес інтеграції інноваційних технологій у роботу поліції складається з 9 важливих етапів.

Підвищення ефективності поліцейської діяльності та вдосконалення якості послуг, що надаються громадянам, є одним із ключових завдань сучасних правоохоронних органів. Серед найперспективніших напрямків досягнення мети – інтеграція інноваційних технологій у роботу поліції, які забезпечують новий рівень прозорості, оперативності та безпеки [69].

Однією з таких технологій є BodyCam– камери, закріплені на тілі поліцейських. Вони дозволяють об'єктивно фіксувати дії правоохоронців під час виконання службових обов'язків, що сприяє підвищенню прозорості правоохоронної діяльності. Завдяки цьому громадяни отримують більшу впевненість у чесності та неупередженості дій поліції, а самі поліцейські – додатковий захист від необґрунтованих звинувачень.

Впровадження програмного забезпечення для розпізнавання обличчя дозволить значно скоротити час ідентифікації осіб, які перебувають у розшуку, особливо у місцях масового скупчення людей. Дана технологія забезпечує оперативність розслідувань, підвищуючи ефективність реагування на правопорушення та покращуючи якість поліцейських послуг.

Не менш важливими є GPS-додатки та пристрої, які дають змогу відслідковувати місцезнаходження службового транспорту й координувати дії підрозділів у реальному часі, що дозволить максимально швидко реагувати на екстрені виклики громадян, мінімізуючи час очікування та підвищуючи довіру до поліції.

Безпілотні літальні апарати мають значний потенціал у вдосконаленні поліцейських послуг. Вони незамінні під час пошуково-рятувальних операцій, спостереження за великими територіями чи масовими заходами, а також для збору доказів на місці злочину. Використання БПЛА знизить ризик для поліцейських та покращить якість виконання завдань.

Ще одним інноваційним інструментом є система 3D-сканування, яка дозволить створювати точні тривимірні моделі місць злочинів чи аварій, що значно полегшить слідчим відтворення обставин подій, забезпечуючи точність доказів для судового розгляду.

Також варто відзначити систему ShotSpotter, яка автоматично виявляє постріли у реальному часі та передає їхні координати до поліції. Завдяки цьому поліцейські можуть миттєво реагувати на небезпечні ситуації, запобігаючи ескалації насильства.

Таким чином, впровадження вищеперерахованих технологій здатне суттєво підвищити якість поліцейських послуг, зробивши їх більш доступними, прозорими та оперативними. Інновації сприяють зниженню рівня злочинності, підвищенню безпеки громадян та зміцненню довіри до правоохоронної системи.

3.3. Напрями вдосконалення підготовки поліцейських кадрів у сфері роботи з новітніми технологіями

У теперішніх складних умовах ефективна діяльність поліції безпосередньо залежить від рівня їх підготовки у сфері застосування інноваційних технологій. Технічний прогрес вносить суттєві зміни у підходи до забезпечення правопорядку, вимагаючи від правоохоронців не лише базових професійних знань, а й високого рівня цифрової грамотності та вміння працювати з новітніми технічними засобами. Сучасні технології значно підвищують якість навчання в правоохоронних органах. Такі інструменти, як віртуальна реальність (VR) і моделювання, створюють

реалістичні сценарії, де офіцери можуть розвивати навички для роботи у стресових ситуаціях без загрози для життя, що сприяє ефективнішій підготовці, допомагаючи офіцерам краще реагувати на реальні виклики [76].

Оскільки технології, такі як БПЛА, системи розпізнавання обличчя, 3D-сканування місць злочину та інші, стають невіддільною частиною роботи правоохоронних органів, необхідно адаптувати освітні програми та створювати умови для постійного підвищення кваліфікації поліцейських. Розглянемо основні напрями вдосконалення навчального процесу, які спрямовані на підготовку фахівців, здатних ефективно використовувати новітні технології для вирішення завдань поліцейської діяльності.

Кваліфікація фахівців поліції повинна відповідати сучасним викликам, адже стрімкий розвиток програмного та технічного забезпечення, комп'ютерних мереж і засобів автоматизації значно змінює їхні можливості та правила використання, що вимагає від поліцейських постійно вдосконалювати свої знання та навички, опановуючи нові інструментальні засоби. Лише таким чином можна не тільки зберегти, але й підвищити рівень професійної майстерності[35].

Аналогічні вимоги стосуються викладачів і тренерів, які забезпечують підготовку поліцейських. Вони мають бути готові до впровадження новітніх методів навчання, орієнтованих на інтеграцію сучасних технологій у практику.

Особливо важливим є оновлення матеріальної бази підрозділів поліції та освітніх закладів, де здійснюється підготовка та перепідготовка кадрів. У центрі уваги повинні бути сучасні тренувальні комплекси, які здатні відтворювати ситуації, максимально наближені до реальних. Наприклад, використання програмно-апаратних симуляторів для підготовки до реагування на загрози є необхідною складовою якісної підготовки. Такі багатофункціональні тренувальні комплекси, хоча й потребують значних фінансових ресурсів, не мають альтернативи, оскільки їх відсутність призводить до зниження рівня підготовки кадрів [74].

Наведемо актуальні напрями вдосконалення підготовки поліцейських кадрів у сфері роботи з новітніми технологіями:

- розробка курсів, спрямованих на вивчення сучасних технологій, таких як аналітичні системи, програмне забезпечення для розпізнавання облич, GPS-технології, БПЛА (дрони), системи моніторингу та виявлення загроз. Програми мають бути адаптовані до специфіки роботи поліцейських підрозділів;

- організація навчання для викладацького складу, яке включатиме не лише ознайомлення з новими технологіями, але й методиками їх інтеграції в освітній процес;

- забезпечення тренувальних центрів інноваційними симуляторами, інтерактивними комплексами та цифровими лабораторіями для практичного навчання, що дозволить моделювати реальні сценарії та підвищити ефективність тренувань;

- формування спеціалізованих центрів для відпрацювання навичок у сфері кібербезпеки, цифрових розслідувань та боротьби з кіберзлочинністю;

- використання VR/AR-технологій для імітації різноманітних ситуацій, які можуть виникнути під час виконання службових обов'язків, зокрема при розслідуванні злочинів або управлінні натовпом;

- включення до програм підготовки модулів, які відповідають сучасним викликам, зокрема технологічній трансформації правоохоронних органів;

- організація обміну досвідом із міжнародними партнерами, участь у спільних тренінгах, форумах та семінарах, спрямованих на вивчення передового досвіду використання новітніх технологій у поліції;

- розробка онлайн-курсів, модульних програм та дистанційних тренінгів для забезпечення доступності навчання незалежно від місця служби [76].

Вищенаведені напрями сприятимуть формуванню висококваліфікованих кадрів, здатних ефективно використовувати новітні технології для забезпечення безпеки суспільства.

Зважаючи на сучасні виклики, пов'язані з війною та іншими складними ситуаціями, перед системою підготовки поліцейських постає завдання швидко адаптуватися до нових умов. У зв'язку з цим, важливо розвивати низку стратегічних напрямів, серед яких особливу увагу слід приділити:

- посиленню мовної підготовки, що дозволить поліцейським не лише ефективно комунікувати з міжнародними партнерами, але й брати участь у міжнародних операціях та забезпечити налагоджену співпрацю з міжнародними організаціями, що є важливим аспектом для сучасної поліції;

- впровадженню програм психологічної підтримки та стрес-менеджменту, що підвищить психологічну стійкість працівників поліції до стресових ситуацій, сприятиме розвитку резильєнтності, зниженню рівня професійного вигорання та підвищенню здатності ефективно реагувати на кризові моменти;

- розвитку компетенцій у сфері кібербезпеки, так як поліцейські мають бути підготовлені до роботи з цифровими доказами, захисту інформаційних систем та боротьби з кіберзлочинністю, оскільки кіберзагрози стають все більш актуальними у наш час;

- зміцненню знань у сфері захисту прав людини– поліцейські повинні бути добре обізнані з основними принципами захисту прав людини, особливо під час проведення спеціальних операцій та у роботі в умовах підвищеного ризику, щоб забезпечити дотримання етичних стандартів;

- покращенню етичної підготовки, а саме формування високих морально-етичних стандартів і цінностей є ключовим для підтримки професіоналізму в поліції, зокрема для запобігання корупції та підвищення відповідальності правоохоронців;

- впровадженню системи постійного моніторингу та оцінки якості підготовки, тому що регулярне оцінювання ефективності навчальних

програм за допомогою зворотного зв'язку від поліцейських та громадськості дозволить коригувати та вдосконалювати навчальні процеси, забезпечуючи їх актуальність і ефективність.

Такі стратегічні напрями допоможуть модернізувати систему професійної підготовки поліцейських, зробивши її більш гнучкою та ефективною в умовах нових викликів, що виникають у сучасному світі.

В умовах сучасних викликів та змін професійна підготовка працівників поліції у сфері роботи з новітніми технологіями стає одним з основних факторів для забезпечення ефективного функціонування правоохоронних органів. Реалії та наслідки війни, соціально-політичні перетворення, нові форми злочинності, такі як кіберзлочинність, колабораційна діяльність, радикалізм, інформаційні маніпуляції та інші глобальні загрози, вимагають від поліцейських не тільки міцних базових знань, але й високої здатності адаптуватися до нових викликів як у професійному, так і в особистісному житті. Відповідно, система підготовки правоохоронців повинна постійно вдосконалюватися, орієнтуючись на зміни у соціумі та технологіях, щоб мати змогу ефективно реагувати на виклики.

Висновки до розділу 3

Підсумовуючи розділ вдосконалення якості надання поліцейських послуг за допомогою інноваційних технологій, можна стверджувати, що інтеграція новітніх технологій є невід'ємною складовою ефективної діяльності поліції, що забезпечує підвищення безпеки, оперативності та прозорості роботи правоохоронців. Використання технологій, таких як BodyCam, системи розпізнавання обличчя, безпілотні літальні апарати та робототехніка, дозволяє значно покращити ефективність виконання службових обов'язків, зменшити час реагування на правопорушення та знизити рівень злочинності. Інтеграція інноваційних технологій має бути поступовою і включати стратегічне планування, навчання персоналу,

проведення пілотних проєктів, а також постійний моніторинг і вдосконалення використання технологій. Важливим аспектом є підготовка поліцейських кадрів у сфері роботи з новітніми технологіями, що забезпечить високий рівень професіоналізму та готовність правоохоронців до ефективного використання інновацій.

ВИСНОВКИ

Відповідно до визначених у магістерській роботі мети і завдань отримані результати, які в сукупності вирішують комплекс проблем, пов'язаних з інтеграцією інноваційних технологій у діяльність поліції дозволяють зробити наступні висновки:

1. Інноваційні технології в контексті діяльності поліції мають важливе значення для підвищення якості та ефективності роботи правоохоронних органів. Вони передбачають як впровадження нових методів і підходів, так і вдосконалення існуючих практик, що призводить до суттєвих покращень у виконанні професійних обов'язків поліцейських. Інноваційні технології сприяють значному зростанню ефективності роботи поліції, забезпечуючи умови для профілактики правопорушень та запобігання негативним явищам у суспільстві. Вони є важливим інструментом забезпечення громадської безпеки, що в умовах воєнного часу набуває особливого значення для захисту прав і свобод громадян.

2. Аналіз сучасних інноваційних технологій, що використовуються правоохоронними органами розвинених країн, зокрема США та Європи, свідчить про швидкий розвиток і постійне вдосконалення цих технологій. Вони активно застосовуються для боротьби з організованою злочинністю, тероризмом, кіберзлочинністю та іншими загрозами громадській безпеці. Важливим аспектом є адаптація і інтеграція цих технологій у контексті національної безпеки, зокрема в умовах війни, що є актуальним для України.

3. Національна поліція України є важливим органом, що забезпечує правопорядок і безпеку громадян. Вона виконує низку основних функцій, зокрема охорону прав і свобод громадян, протидію злочинності, забезпечення громадського порядку, боротьбу з тероризмом та організованою злочинністю, а також надання поліцейських послуг у різних сферах діяльності. Інтеграція інноваційних технологій у діяльність поліції України є важливим кроком до підвищення ефективності правоохоронної

системи та забезпечення національної безпеки. Впровадження єдиних центрів координації та інформаційної підтримки на обласному рівні значно підвищує оперативність реагування та можливість централізованого управління ресурсами. Використання планшетів і геопозиціювання дозволяє оптимізувати процеси управління нарядами поліції, що сприяє оперативному реагуванню на виклики та зменшенню часу прибуття на місце події. Реалізація таких проектів, як «Безпечне місто» та «ПОЛіС», а також використання відеоаналітики, дозволяє ефективно фіксувати правопорушення та відстежувати ситуацію в реальному часі. Використання TruCam, підвищує точність розслідувань, зокрема в сфері дорожньо-транспортних пригод. Цифрові платформи для фіксації доказів воєнних злочинів, зокрема *eyeWitnessToAtrocities*, *WarCrimes*, *SaveEcoBot* і інші, значно полегшують процес документування злочинів і взаємодію з міжнародними організаціями з метою подальшого притягнення до відповідальності винних осіб. Застосування інноваційних технологій сприяє не лише підвищенню рівня професіоналізму правоохоронців, але й поліпшенню взаємодії з громадськістю, що є основою для зміцнення довіри до правоохоронної системи та забезпечення верховенства права в країні.

4. Інноваційні технології мають безпосередній вплив на покращення оперативності, безпеки та ефективності поліцейських послуг. Завдяки впровадженню сучасних технологій, таких як системи геолокації, відеоаналітика, нові програмні платформи для збору і аналізу доказів, а також автоматизація управлінських процесів, поліція здатна значно швидше реагувати на правопорушення, підвищувати рівень безпеки громадян і ефективно виконувати свої службові обов'язки. Інноваційні технології сприяють не лише більш оперативній та злагодженій роботі поліції, а й зміцненню довіри суспільства до правоохоронних органів.

5. Інтеграція новітніх технологій є невід'ємною складовою ефективною діяльності поліції, що забезпечує підвищення безпеки, оперативності та прозорості роботи правоохоронців. Використання технологій, таких як

BodyCam, системи розпізнавання обличчя, безпілотні літальні апарати та робототехніка, дозволяє значно покращити ефективність виконання службових обов'язків, зменшити час реагування на правопорушення та знизити рівень злочинності. Інтеграція інноваційних технологій має бути поступовою і включати стратегічне планування, навчання персоналу, проведення пілотних проєктів, а також постійний моніторинг і вдосконалення використання технологій.

б. Актуальні напрями вдосконалення підготовки поліцейських кадрів у сфері новітніх технологій включають розробку спеціалізованих курсів з вивчення аналітичних систем, GPS-технологій, БПЛА та систем моніторингу, а також підготовку викладачів для інтеграції цих технологій у навчальний процес. Важливим є забезпечення тренувальних центрів сучасними симуляторами та цифровими лабораторіями, створення спеціалізованих центрів для кібербезпеки, використання VR/AR для імітації реальних ситуацій, а також включення до програм підготовки модулів, що відповідають технологічним змінам. Значну роль відіграє обмін досвідом з міжнародними партнерами та розробка онлайн-курсів, що дозволяють забезпечити доступність навчання незалежно від місця служби, що разом підвищує ефективність діяльності правоохоронців у сучасних умовах.

Таким чином, подальший розгляд теми впровадження інноваційних технологій у діяльність поліції є важливим для визначення загальних напрямів удосконалення цієї сфери, що включає аналіз нових підходів, які сприятимуть підвищенню ефективності та адаптивності правоохоронних органів до змінюваних умов і викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник. Одеса : Фенікс, 2020. 251 с.
2. Безпалова О. Правове забезпечення управління органами поліції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 9. С. 111–115.
3. Безпечне Місто: єдиний інформаційний простір системи безпеки громад. Режим доступу: https://www.datagroup.ua/storage/files/bezpechnemisto_1547629995.pdf
4. Бега В. TruCAM на дорогах: патрульні склали понад 100 тисяч адмінпротоколів за перевищення швидкості. Режим доступу: <https://hromadske.ua/posts/trucam-nadorogah-patruelni-sklali-ponad-100-tisyach-adminprotokoliv-za-perevishennya-shvidkosti>
5. Бортник С.М. Професійна підготовка поліцейського в Україні: зміст та завдання. *Особистість, суспільство, закон: тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. С. П. Бочарової (м. Харків, 15 квіт. 2021 р.)* / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2021. С. 192–195.
6. Благута Р. І., Мовчан А. В. Б68 Новітні технології у розслідуванні злочинів: сучасний стан і проблеми використання: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 256 с.
7. Брусакова В.Б. Феномен інноваційності в контексті реформування поліції. *Особистість, суспільство, закон*. Харків, 2020. С.192-195. Режим доступу: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9d72ff2b-fbb1-4df4-a58c-7fd363630fb2/content>
8. Волуйко О.М., Бурлак О.В. Зміст інновацій у діяльності національної поліції України. *Науковий юридичний журнал 5. Правові новели*. 2023, №21. С. 95-101

9. Войтович О. Дрони в законі: як використовують безпілотники в Німеччині. Режим доступу: <https://www.dw.com/uk/дрони-в-законі-як-використовують-безпілотники-внімеччині/a-44200619>

10. Гладкий Д. В. Особливості використання програми «eyeWitness to Atrocities» в Україні для фіксації воєнних злочинів РФ. Державна безпека України в умовах російської агресії: актуальні питання експертно-криміналістичного та науково-технічного забезпечення : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 22 серпня 2023 р.: Т. 2. Київ : ІСТЕ СБУ, 2023. С. 29–31.

11. Господарський кодекс України. *Кодекс України; Закон, Кодекс* від 16.01.2003 № 436-IV. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

12. Головань О. М, Тробюк Д. В. Перспектива використання безпілотних літальних апаратів підрозділами Національної гвардії України під час охорони громадського порядку. *Збірник наукових праць Харківського національного університету Повітряних Сил*. 2019, № 2 (60). С. 43–47.

13. Гусаров С.М., Салманова О.Ю., Комзюк А.Т. та ін. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія. Міністерство внутрішніх справ України ; Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків : Факт, 2022. 452 с.

14. Данець С.В. Застосування новітніх технологій лазерного сканування під час огляду місця дорожньотранспортної пригоди. *Криміналістичний вісник*. 2014, № 2 (22). С. 166 –171

15. Денисюк Д. С. Функції національної поліції: поняття та класифікація. *Юридичний електронний науковий журнал*. 2016, №4. С.114-117.

16. Драган О.В. Щодо повноважень Національній поліції України в умовах воєнного стану. Електронне наукове видання «Аналітично-

порівняльне правознавство». Режим доступу: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/03/68.pdf>

17. Дуфенюк О. М., Марко О. І. Інноваційні технології 3D сканування у криміналістичній діяльності. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018, № 1. С. 313–315.

18. Збільшуємо кількість приладів TruCAM та ділянок, на яких патрульні вимірюватимуть швидкість. Режим доступу: <https://patrolpolice.gov.ua/2024/02/28/zbilshuyemo-kilkist-pryladiv-trucam-ta-dilyanok-na-yakyh-patruelni-vymiryuvatymut-shvydkist-2/>

19. Зінченко Д.А., Висоцький М.О. Заходи забезпечення кібербезпеки в системах обміну інформацією правоохоронних органів. Застосування інформаційних технологій у правоохоронній діяльності. Матеріали круглого стола. 2023 року. С. 98-100.

20. Зінченко Д.А., Джафарова О.В. Інформаційно-психологічне забезпечення публічної безпеки в умовах воєнного конфлікту. Захист та дотримання прав громадян органами Національної поліції України в умовах воєнного стану. МВС України. Вінниця. ХНУВС. 2023. С. 220-222.

21. Зінченко Д.А., Сидоренко В.М. Створення автономних інформаційних систем для оперативного реагування на кіберзагрози під час воєнних дій. Захист та дотримання прав громадян органами Національної поліції України в умовах воєнного стану. МВС України. Вінниця. ХНУВС. 2023. С. 205-207

22. Зінченко Д.А. Стратегія боротьби з кіберзлочинністю в умовах глобалізації інформаційних просторів. Застосування інформаційних технологій у правоохоронній діяльності. МВС України. Харків. ХНУВС. 2023. 105-107.

23. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2022 році. Режим доступу: https://media-www.npu.gov.ua/npu-pre-prod/sites/1/%20%D0%9D%D0%9F%D0%A3%20%D0%B7%D0%B0%202022%20%D1%80%D1%96%D0%BA_.pdf

24. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2023 році. Режим доступу: https://media-www.npu.gov.ua/npu-pre-prod/sites/1/Docs/Dialnist/Richni_zvity/zvit_NPU_2023.pdf
25. Карпейчук Т. Чи можна запобігти загрози? Режим доступу: <http://ukurier.gov.ua/uk/articles/chi-mozhna-zapobigti-zagrozi/>.
26. Коваленко О.О. Адміністративно-правове регулювання діяльності Національної поліції України у сфері протидії правопорушенням в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів*. Вінниця. 2023, №4. с. 272-274.
27. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141
28. Ковалів М. В., Ортинська Н. В., Хомишин І. Ю., Єсімов С. С., Скочиляс-Павлів О. В., Сидор М. Я., Скриньковський Р. М. Адміністративно-правове регулювання інноваційної діяльності : навч. посібник. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2020. 288 с.
29. Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023 – 2027 роки: Указ Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/2732023-46733>.
30. Криштанович М. Ф. Функції Національної поліції України в системі забезпечення публічної безпеки й порядку в державі. *Публічне управління у сфері державної безпеки та митної справи*. 2020, № 2 (25). С. 192-195.
31. Кримінальний кодекс України. *Кодекс України; Кодекс, Закон* від 05.04.2001 №2341-III. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
32. Копитко М.І. Управління інноваціями: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 292 с.
33. Купрієнко Д. А. Застосування SWOT-аналізу при визначенні загроз нелегальної міграції в Україні. *Збірник наукових праць Національної академії*

Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького. 2014, № 2 (62). С. 31–45.

34. Лаврова Ю.В. Економіка підприємства та маркетинг : Конспект лекцій. Харків : ХНАДУ, 2012. 133 с.

35. Лапіна Л.С., Охріменко І.М. Напрями підвищення ефективності службової підготовки поліцейських. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України: збірник наукових праць / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, каф. спец. фіз. підготовки ф-ту. Харків: ХНУВС, 2018, №2 С. 82–84.

36. Ластович Д. М. Місце та значення поліцейських послуг в діяльності національної поліції. *Форум права*. 2016, № 1. С. 141-146.

37. Майоров В. В. До питання співвідношення понять «компетенція» та «повноваження» національної поліції України. *Право та державне управління*. 2020, № 1 том 1. С.85-89

38. Марков В. В. Роль інноваційних технологій у сучасній правоохоронній діяльності. *Форум права*. 2013, № 1. С. 651–654. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2013_1_110.pdf

39. Мислива О. Вогнева підготовка: інновації vs традиції. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021, № 1. Режим доступу: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/06/21_1_ua_n/5.pdf

40. Ніколенко Л.М. Принципи діяльності поліції: сутність та особливості. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2021, № 1 (1). С.19-25

41. Некрасов В. А., Мельник В. І. Застосування SWOT- та PESTEL-аналізів у системі протидії злочинам у сфері економіки, а також при визначенні загроз економічній безпеці держави. *Проблеми законності*. 2017, № 136. С. 193–204

42. Науково-практичний коментар розділу IV «Повноваження поліції» та розділу V «Поліцейські заходи» Закону України «Про Національну

поліцію» / Т. П. Мінка, Р. В. Миронюк, В. А. Глуховеря та ін. ; за заг. ред. Т. П. Мінки. – Х. : Право, 2016. 178 с.

43. Полегенька М.А. Етимологія терміну «інновації» як економічної категорії. *Агросвіт*. 2016. № 21. С. 57–61. Режим доступу: http://www.agrosvit.info/pdf/21_2016/11.pdf

44. Програма ПОЛіС (Поліція і Спільнота) // communitypolising: оф.сайт. Режим доступу: <http://cop.org.ua/ua/ukrainskyi-dosvid/zahalnoukrainskyi-dosvid/programa-polis-politsiya-i-spilnota>

45. Про затвердження Положення про Національну поліцію. *Постанова Кабінету Міністрів України*; Положення від 28.10.2015 №877. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text>

46. Про Національну поліцію. *Закон України* від 02.07.2015 №580-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

47. Про правовий режим воєнного стану. *Закон України* від 12.05.2015 №389-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

48. Про інноваційну діяльність. *Закон України* від 04.07.2002 № 40-IV. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>

49. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні. *Закон України* від 08.09.2011 № 3715-VI. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>

50. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року *Розпорядження Кабінету Міністрів України*; *Стратегія* від 10.07.2019 № 526-р. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>

51. Про затвердження Порядку державної реєстрації інноваційних проєктів і ведення Державного реєстру інноваційних проєктів. *Постанова Кабінету Міністрів України*; *Порядок, Форма типового документа, Свідоцтво* від 17.09.2003 № 1474. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1474-2003-%D0%BF#Text>

52. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій *Закон України* від 14.09.2006 № 143-V.Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#Text>

53. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні. *Закон України* від 08.09.2011 № 3715-VI.Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>

54. Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання. *Закон України* від 20.02.2003 № 549-IV.Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15#Text>

55. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки. *Закон України* від 11.07.2001 № 2623-III.Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>

56. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі. *Закон України* від 15.12.1993 № 3687-XII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>

57. Про наукову і науково-технічну діяльність. *Закон України* від 26.11.2015 № 848-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

58. Про наукову і науково-технічну експертизу. *Закон України* від 10.02.1995 № 51/95-ВР. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80#Text>

59. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі. *Закон України* від 15.12.1993 № 3687-XII.Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>

60. Про схвалення Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ. *Розпорядження Кабінету Міністрів України; Стратегія* від 15.11.2017 № 1023-рРежим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-2017-%D1%80#Text>

61. Проневич О. С. Функції поліції: нормативно-доктринальна інтерпретація. *Право і безпека*. 2020, №4. С. 141-146.

62. Салманова О. Ю. Правові акти в управлінській діяльності Національної поліції України : дис. ...д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2016. 455 с.

63. Солнцева Х. В. Деякі питання запровадження та використання сучасних технологій в органах поліції. *Право та інноваційне суспільство*. 2016. № 4 (16). С. 92–97.

64. Статус поліції: міжнародні стандарти і зарубіжне законодавство / за заг. ред. О. А. Банчука. К.: Москаленко О. М., 2013. 588 с.

65. Степанюк Р.Л., Перлін С.І. Деякі теоретичні та прикладні проблеми розвитку криміналістичного дослідження матеріалів, речовин і виробів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021, № 4. С. 548-551.

66. Система «Безпечне місто» - інноваційні рішення, які дбають про безпеку. Режим доступу: https://i-lug.gov.ua/news/sistema_%C2%ABbezpechne_misto%C2%BB_-_innovacijni_rishennja_jaki_dbajut_pro_bezpeku

67. Ситуаційний центр МВС України. Офіційний сайт. Режим доступу: <https://mvs.gov.ua/photo/situaciiiii-centr-mvs>

68. Сумець О.М., Ігнатова Є.М. Товарна інноваційна політика : навчальний посібник. Київ : «Хай-Тек Прес», 2010. 368 с.

69. Татунько Є. В., Макарова О. П. Застосування технологій та інновацій у роботі національної поліції для забезпечення прав і свобод громадян у воєнний і повоєнний період. *Актуальні питання забезпечення безпекового середовища в Україні* : зб. тез наук. доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 19 квітн. 2024 р.) Київ : ДНДІ МВС України, 2024. С.402-405

70. Управління органами Національної поліції України : підручник / за заг. ред. В. В. Сокурєнка; О. М. Бандурка, О. І. Безпалова, О. В. Джафарова та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Стильна тип., 2017. 580 с.

71. Фільштейн І. В. Відокремлення завдань, функцій і структури органів внутрішніх справ та національної поліції один з напрямків реформування правоохоронної системи України (на досвіді Міністерства внутрішніх справ та поліції Грузії). *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2015, № 4. С. 210-216.

72. Цивільний кодекс України. *Кодекс України; Закон, Кодекс* від 16.01.2003 № 435-IV. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

73. Швець Д.В. Упровадження інноваційних технологій у діяльність підрозділів кримінальної поліції. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави*. 2020. С.15-17. Режим доступу: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7d20f899-4039-4ae7-b95f-737c6c3c2c9d/content>

74. Швець Д.В. Особливості професійної підготовки поліцейських: порівняльний аналіз. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2018, № 25. С. 14–17.

75. Швець Д. В. Готовність до інноваційної діяльності в контексті професійної підготовки слідчих. Актуальні питання досудового розслідування та тенденції розвитку криміналістичної методики : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 21 листоп. 2018 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С. 14–16.

76. Як вдосконалити роботу поліції за допомогою інновацій та науки? Режим доступу: <https://ecpl.com.ua/news/yak-vdoskonaliuvaty-robotu-politsii-za-dopomohoiu-innovatsiy-ta-nauky/>

77. Blahuta R. I., Blikhar V. S., Dufeniuk O. M. Transfer of 3D Scanning Technologies Into the Field of Criminal Proceedings. *Sci. innov.* 2020, №16 (3). P. 84–91.

78. Byrne J. Technological Innovations in Crime Prevention and Policing. A Review of the Research on Implementation and Impact. Режим доступа: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/238011.pdf>.

79. Campion J. Policing New Risks in Modern European History. Basingstoke: Palgrave Pivot, 2015. 128 p.

80. Criminal records. Liberty. Режим доступа: <https://www.liberty-human-rights.org.uk/>.

81. Francis B. The police national computer and the offenders. Режим доступа: <https://core.ac.uk/download/pdf/1556569.pdf>.

82. How 3D laser scanners are changing crime scene investigations. Режим доступа: <https://www.policeone.com/policeproducts/accident-reconstruction/articles/8720378-How-3D-laser-scanners-are-changing-crime-scene-investigations/>

83. Kazemikaitiene E. Unified Criminalistic Information System for Investigation of Crimes and Violation of Law. Режим доступа: <http://www.mii.vu.lt/ADBIS/local2/petrauskas.pdf>.

84. Policing. OSCE. Режим доступа: <http://www.osce.org/what/policing>.

85. The PNC or Police National Computer. Режим доступа: <http://www.inbrief.co.uk/police/police-national-computer/>.

Права, обов'язки і повноваження Національної поліції

Система

Центральний орган управління
Територіальні органи в АР Крим, 24 областях,
містах Києві та Севастополі,
районах, містах, районах у містах

Склад

- Кримінальна поліція
- Патрульна поліція
- Поліція охорони
- Спеціальна поліція
- Поліція особливого призначення

Вимоги до поліцейських

- Громадянин України
- Вік від 18 років
- Рівень фізичної підготовки, відповідний до вимог МВС
- Протягом року не був більш одного разу притягнутий до адміністративної відповідальності
- Ніколи не був ані підозрюваним, ані обвинуваченим
- Не страждає на алкогольну, наркотичну, токсичну залежність
- Прошов спеціальну перевірку із застосуванням поліграфа

Керівник поліції

- Відповідає загальним умовам вступу на службу
- Має вищу повну юридичну освіту
- Має стаж роботи в галузі права не менш як п'ять років
- Має досвід роботи на керівних посадах не менш як п'ять років
- Призначається та звільняється Кабінетом за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до пропозицій Міністра внутрішніх справ України.

Екіпіровка поліцейських

- Службове посвідчення
- Жетон
- Єдиний однострій, що затверджує Кабмін
- Вогнепальна зброя, але тільки після спеціальної підготовки

Спеціальні засоби

- Гумові та пластикові кийки
- Електрошокери пристрої контактної та контактної-дистанційної дії
- Засоби обмеження рухомості (кайданки, сітки для зв'язування тощо)
- Засоби, що містять сльозогінні та подразнюючі речовини, а також димові шашки
- Засоби примусової зупинки транспорту
- Спеціальні маркувальні та фарбувальні засоби
- Службові собаки та службові коні
- Світлозвукові пристрої, гранати та боеприпаси
- Акустичні та мікрохвильові засоби
- Пристрої, гранати, боеприпаси та малагабаритні підіривні пристрої для руйнування перешкод
- Пристрої з гумовими чи аналогічними снарядами несмертельної дії
- Водомети, бронемашини та інші спеціальні транспортні засоби

Основні повноваження поліції

- Профілактика правопорушень
- Протидія правопорушенням
- Реагування на заяви та повідомлення
- Досудове розслідування кримінальних правопорушень
- Розшук осіб
- Накладання штрафів
- Затримання підозрюваних
- Забезпечення громадського порядку
- Регулювання дорожнього руху та контроль за дотриманням правил дорожнього руху
- Супроводження транспорту
- Надання дозволів на рух транспортних засобів в окремих випадках
- Надання первинної медичної допомоги
- Встановлення особи
- Безпека осіб, що взяті під захист
- Контроль за опікою та піклуванням над дітьми та запобігання насильству в сім'ї
- Охорона об'єктів права державної власності та, на договірних засадах, приватної власності та фізичних осіб
- Контроль за зберіганням та використанням зброї
- Зберігання та знищення зброї
- Контроль за рівнем радіації в зоні забруднення
- Сприяння режиму воєнного або надзвичайного стану
- Виконання запитів від іноземних правоохоронців

Превентивні заходи

- Перевірка документів та опитування особи
- Поверхнева перевірка і огляд
- Зупинення транспортного засобу
- Вимога покинути місце і обмеження доступу до визначеної території
- Обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю
- Проникнення до житла чи іншого володіння
- Перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ
- Застосування автоматичної фототехніки (радару) та відеотехніки

Як мають перевіряти людину

- Оглядати особу можна тільки в тому разі, якщо поліцейський вважає, що у людини є заборонені чи обмежені для використання речі, або вони можуть нести загрозу
- Поверхнева перевірка може бути візуальною або здійснюється проведенням по поверхні вбрання рукою, спеціальним приладом або засобом.
- Перевірку має здійснювати поліцейський відповідної статі. Якщо це неможливо, тоді перевірку можна провести лише з використанням спеціального приладу або засобу
- Звертаючись до людини, поліцейський зобов'язаний назвати своє прізвище, посаду, спеціальне звання та пред'явити на її вимогу службове посвідчення, не випускаючи його з рук

Коли можуть зупинити перехожого

- Якщо він схожий на особу, яка перебуває у розшуку чи зникла безвісти
- Якщо існує достатньо підстав вважати, що він вчинив або має намір учинити правопорушення чи може бути причетним до них
- Якщо він перебуває на території чи об'єкті зі спеціальним режимом або в місці здійснення спеціального поліцейського контролю
- Якщо в нього є зброя, боеприпаси, наркотичні засоби та інші заборонені чи обмежені для використання речі
- Якщо він перебуває на місці злочину, ДТП, надзвичайної події.

Коли можуть зупинити авто

- Водій порушив правила дорожнього руху;
- На авто немає номерного знаку або він не відповідає вимогам
- Є ознаки несправності авто
- Є дані про причетність водія, пасажирів до ДТП або іншого правопорушення
- Авто перебуває в розшуку
- Необхідно опитати водія чи пасажирів щодо ДТП
- Необхідна допомога, в тому числі і в якості свідка
- Прийнято рішення про обмеження чи заборону руху
- Вантаж невірно закріплений
- Невірно працюють світлові чи звукові сигнальні пристрої.

На яких підставах можуть увійти до житла

- Необхідно врятувати людей або цінне майно під час надзвичайної ситуації
- Іде переслідування підозрюваних
- Необхідно припинити злочин, що загрожує життю
- Іде перевірка людини, що перебуває під домашнім арештом або адміністративним наглядом.

В яких випадках мають право стріляти без попередження

- У районах проведення АТО
- Якщо затримувана особа намагається відібрати чи доторкнутись до зброї поліцейського
- У разі збройного нападу, а також у разі раптового нападу із застосуванням техніки, що загрожує людям
- Заарештований за тяжкий та особливо тяжкий злочин тікає на авто
- Чиниться збройний опір
- Зловмисник намагається заволодіти вогнепальною зброєю

В яких випадках мають право стріляти з попередженням

- Відбиття нападу на поліцейського чи інших людей, у випадку загрози життю і здоров'ю
- Звільнення заручників
- Відбиття нападу на об'єкти, що перебувають під охороною, конвої, житлові та нежилі приміщення, а також звільнення таких об'єктів у разі їх захоплення;
- Затримання особи, що вчиняє тяжкий чи особливо тяжкий злочин та намагається втекти
- Затримання того, хто чинить збройний опір, намагається втекти з-під варті, а також погрожує застосуванням зброї
- Зупинка авто, якщо водій загрожує людям

Розділ IV
ПОВНОВАЖЕННЯ ПОЛІЦІЇ
Стаття 23. Основні повноваження поліції

1. Поліція відповідно до покладених на неї завдань: здійснює превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень;
- 2) виявляє причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає у межах своєї компетенції заходів для їх усунення;
- 3) вживає заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення;
- 4) вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення;
- 5) здійснює своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події;
- 5-1) здійснює екстрені комунікації за телефонним номером 102, оброблення та використання інформації, переданої поліцією постачальниками електронних комунікаційних мереж та/або послуг у випадках та порядку, передбачених Законом України «Про електронні комунікації»;
- 6) здійснює досудове розслідування кримінальних правопорушень у межах визначеної підслідності;
- 7) розшукує осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від виконання кримінального покарання або від виконання обов'язків, визначених законом для суб'єктів пробації, пропали безвісти, та інших осіб у випадках, визначених законом;
- 8) у випадках, визначених законом, здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймає рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечує їх виконання;
- 9) доставляє у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення;
- 10) вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях;
- 11) регулює дорожній рух та здійснює контроль за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі;
- 12) здійснює супроводження транспортних засобів у випадках, визначених законом;
- 13) видає відповідно до закону дозволи на рух окремих категорій транспортних засобів; у випадках, визначених законом, видає та погоджує дозвільні документи у сфері безпеки дорожнього руху;
- 14) вживає всіх можливих заходів для надання домедичної допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я;
- 15) вживає заходів для визначення осіб, які не здатні через стан здоров'я, вік або інші обставини повідомити інформацію про себе; встановлює особу за невпізнаним трупом; здійснює відбір біологічного матеріалу осіб та встановлює його генетичні ознаки (геномну інформацію) у випадках, передбачених законодавством;
- 16) забезпечує безпеку взятих під захист осіб на підставах та в порядку, визначених законом;
- 17) у межах своєї компетенції, визначеної законом, здійснює контроль за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, вживає заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, правопорушенням серед дітей, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі;
- 18) вживає заходів для запобігання та протидії домашньому насильству або насильству за ознакою статі;
- 19) здійснює охорону об'єктів права державної власності у випадках та порядку, визначених законом та іншими нормативно-правовими актами, а також бере участь у здійсненні державної охорони;
- 20) здійснює на договірних засадах охорону фізичних осіб та об'єктів права приватної і комунальної власності, а також об'єктів критичної інфраструктури, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України;
- 21) здійснює контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система органів внутрішніх справ, у тому числі за наявністю договорів страхування відповідальності осіб, які мають у власності чи іншому законному володінні/користуванні зброєю, за шкоду, яку може бути заподіяно третій особі внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї, укладених за класом страхування 13, визначеним статтею 4 Закону України «Про страхування»;
- 22) здійснює у визначеному законодавством порядку приймання, зберігання та знищення вилученої, добровільно зданої або знайденої вогнепальної, газової, холодної та іншої зброї, боєприпасів, набоїв, вибухових речовин та пристроїв, наркотичних засобів або психотропних речовин;
- 23) здійснює контроль у межах своєї компетенції, визначеної законом, за дотриманням вимог режиму радіаційної безпеки у спеціально визначеній зоні радіоактивного забруднення;
- 24) бере участь відповідно до повноважень у забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації у разі їх введення на всій території України або в окремій місцевості;
- 24-1) здійснює у визначеному законом порядку протидію злочинним посяганням на об'єкти критичної інфраструктури, які загрожують безпеці громадян і порушують функціонування систем життєзабезпечення; захист об'єктів критичної інфраструктури, інтересів суспільства і держави від злочинних посягань у кіберпросторі, здійснює заходи із запобігання, виявлення, припинення та розкриття кіберзлочинів проти об'єктів критичної інфраструктури;
- 25) виконує в межах компетенції запити органів правопорядку (правоохоронних органів) інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до закону та міжнародних договорів України;
- 26) здійснює оперативно-розшукову діяльність відповідно до закону;
- 27) вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку під час примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб), здійснює привід осіб за рішенням тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України, а також вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю державних виконавців, приватних виконавців та інших осіб, які беруть участь у вчиненні виконавчих дій, представників уповноважених органів з питань пробації під час відвідування суб'єктів пробації, здійснює привід у виконавчому провадженні, а також суб'єктів пробації, що ухиляються від прибуття за викликом уповноваженого органу з питань пробації, здійснює розшук боржника чи дитини у виконавчому провадженні у випадках, передбачених законом або рішенням суду.

Залучення для проведення виконавчих дій поліцейських здійснюється за вмотивованою постановою виконавця, яка надсилається керівнику територіального органу поліції за місцем проведення відповідної виконавчої дії. Відмова у залученні поліції для проведення виконавчих дій допускається лише з підстав залучення особового складу даного територіального органу поліції до припинення групового порушення громадської безпеки і порядку чи масових заворушень під час дії воєнного стану, а також для подолання наслідків надзвичайних ситуацій, небезпечних подій, у тому числі аварій, епідемій;

28) забезпечує інформування Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, про хід досудового розслідування, вжиття заходів для розшуку осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, для внесення даних до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин;

29) виявляє транспортні засоби особистого користування, тимчасово ввезені на митну територію України громадянами більш як на 30 діб та не зареєстровані в Україні у

30) вживає заходів для виявлення неправомірного керування транспортними засобами, щодо яких порушено обмеження, встановлені Митним кодексом України, а саме: порушено строки їх тимчасового ввезення та/або переміщення в митному режимі транзиту; транспортні засоби використовуються для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні; транспортні засоби передано у володіння, користування або розпорядження особам, які не ввозили їх на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту, а також заходів для виявлення неправомірного розкомплектування таких транспортних засобів.

31) на підставі відповідної постанови Уповноваженого із захисту державної мови вживає заходів у межах компетенції для забезпечення здійснення Уповноваженим із захисту державної мови своїх повноважень, передбачених Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Залучення поліцейських здійснюється за вмотивованим зверненням Уповноваженого із захисту державної мови, в якому має зазначитися, які саме дії пропонується вчинити поліцейським. Таке звернення надсилається керівнику територіального органу поліції за місцем вчинення визначених у зверненні дій;

32) забезпечує проведення спільних з органом регулювання у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра заходів з метою встановлення та притягнення до відповідальності власників радіобладнання будь-якого призначення, експлуатація якого заборонена в Україні або яке експлуатується без визначеного законодавством радіочастотного присвоєння, припинення порушень законодавства у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, у порядку взаємодії, який затверджується спільними нормативно-правовими актами.

33) у межах своєї компетенції здійснюють нагляд за дотриманням порядку виходу домашніх тварин (собак) у громадських місцях, за дотриманням вимог у сфері захисту тварин від жорстокого поводження та вживають відповідних заходів у разі порушення законодавства у цій сфері;

34) здійснює у взаємодії зі Збройними Силами України, Національною гвардією України, Державною прикордонною службою України, Державною спеціальною службою транспорту, Службою безпеки України боротьбу з диверсійно-розвідувальними силами агресора (противника) та не передбаченими законами України воєнізованими або збройними формуваннями;

35) сприяє Державній прикордонній службі України у виявленні каналів незаконного перетинання державного кордону, переміщення зброї, боєприпасів, вибухових речовин та виведенні каналів незаконних правоохоронними органами ліквідує такі канали;

36) за письмовим запитом в установленому законом порядку безоплатно одержує від державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб державної форми власності інформацію, необхідну для виконання визначених цим Законом завдань та повноважень поліції, у тому числі стосовно військовополонених, у вигляді та у формі, що зазначені в такому запиті. Суб'єкти, яким адресовано відповідний запит, зобов'язані протягом трьох днів, а в разі неможливості - не пізніше десятиденного строку з дня отримання запиту, надати відповідну інформацію або повідомити про причини, що перешкоджають її наданню;

37) здійснює конвоювання осіб, затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, узятих під варту, обвинувачених або засуджених до позбавлення волі, а також охороняє їх у залі суду.

Перелік місцевих загальних судів, відповідних установ попереднього ув'язнення (крім гауптвахт) та ізоляторів тимчасового тримання, з до яких поліцією здійснюється конвоювання таких осіб, визначається Міністром внутрішніх справ України;

38) у випадках, передбачених законом, утримує в ізоляторах тимчасового тримання осіб, затриманих за вчинення кримінальних або адміністративних правопорушень, осіб, стосовно яких як запобіжний захід застосовано тримання під вартою, осіб, підданих адміністративному арешту, а також обвинувачених і засуджених;

39) у межах визначеної законодавством компетенції здійснює розмінування, що має оперативний характер, у частині виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів, щодо яких є підстави вважати, що вони є предметами, знаряддями чи засобами вчинення адміністративних або кримінальних правопорушень;

40) організовує роботу з надання, позбавлення та підтвердження допуску поліцейських до проведення спеціальних вибухотехнічних робіт;

41) здійснює техніко-криміналістичне забезпечення огляду місця події, в тому числі пов'язаної з пожежами, та спеціальні вибухотехнічні роботи за фактами скоєння вибухів, надходження повідомлень про виявлення підозрілих вибухонебезпечних предметів, загрозу вибуху;

42) здійснює представництво та забезпечує виконання зобов'язань України в Міжнародній організації кримінальної поліції - Інтерполі та виступає як Національне центральне бюро Інтерполу;

43) здійснює співробітництво з Європейським поліцейським офісом (Європол) та діє як Національний контактний пункт між компетентними органами України та Європол;

44) організовує взаємодію правоохоронних та інших державних органів України з Міжнародною організацією кримінальної поліції - Інтерпол, Європейським поліцейським офісом (Європол), а також компетентними органами інших держав з питань, що належать до сфери діяльності Інтерполу та Європолу;

45) здійснює збирання біометричних даних осіб, у тому числі шляхом дактилоскопіювання, у випадках, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України;

46) здійснює адміністративний нагляд відповідно до закону;

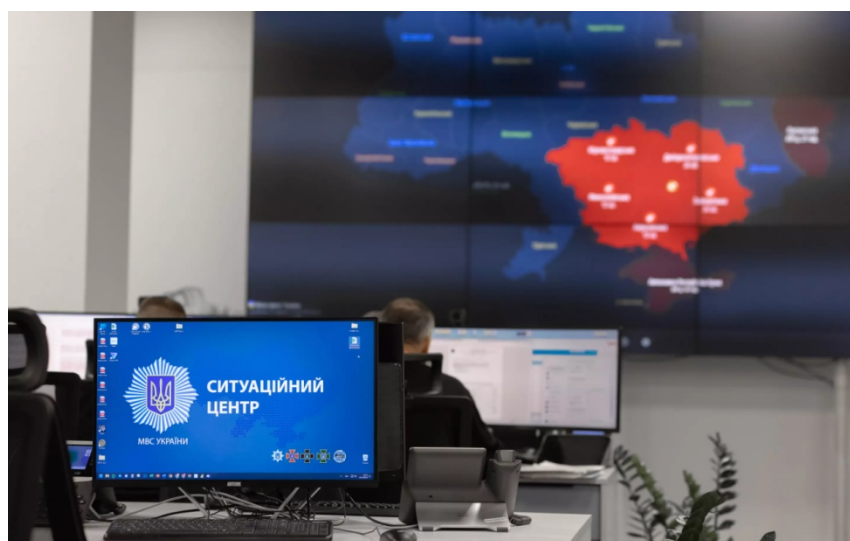
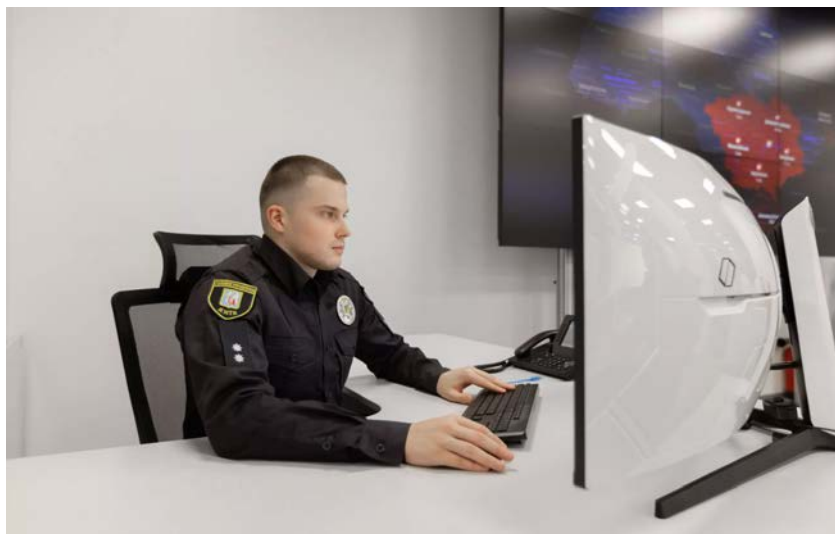
47) використовує повітряні судна, безпілотні повітряні судна, транспортні засоби, що рухаються по поверхні води або під нею, у тому числі дистанційно керовані;

47-1) у разі перешкоджання працівникам Антимонопольного комітету України у виконанні ними повноважень, передбачених пунктами 4, 5 і 7 частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», вживає заходів, передбачених цим Законом (у разі залучення);

48) вживає заходів для запобігання, виявлення та припинення порушень порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден над визначеною територією чи об'єктом із спеціальним режимом або над місцем здійснення спеціального поліцейського контролю, проведення операцій із припинення правопорушення;

49) оглядає у плановому порядку не частіше одного разу на рік за участю адміністрації підприємства, установи, організації об'єкти та приміщення, призначені для здійснення діяльності з культивування медичних конопель, з метою забезпечення контролю за дотриманням правил зберігання, культивування, обліку та поводження з ними.

Додаток В

Джерело: [67]